БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 40 (7070)
ФЕВРАЛИИН 17
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Тракторнуудаа түргэнөөр, эрхим шанартайгаар заһабарилая!

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» партиин Центральна Комитедэй январска Пленум орооһо таряа үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэлгэ хадаа малажалые хүгжөөлгын шиидхэхы нүхэсэл мүн гэжэ заана. Тиихэ зуураа, орооһо таряагаар манай ороной бүхы эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангахын тула ойрын таба-зургаан жэлэй туршада дотор орооһо таряанай нэгэ жэлэй валовой суглуулбарине 10 миллиард пүүдһээ доошо бэшэ хэмжээндэ хүргэхэ гэһэн зорилго табиһан байна. Энэ хадаа тон харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг мүн.

Коммунистическэ партимнай иимэ зорилго табихадаа тэрэнние бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ арга нүхэсэлнүүдые манда заажа үгэһэн байна. Орооһо таряа ехээр тарижа ургуулхын тулада, түбхын түрүүн тарилгын бүхы талмай дээрэ ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоно. Советскэ Союзай бүхы колхозууд, МТС-үүд, совхозууд шэнги, мүн манай республикын үргэн ниитэ колхозно таряашад ба механизаторнуудые нэлэнхы ехэ талмайнууд дээрэһээ үндэр ургаса хуряаха дүүрэн аргатай. Энээнние олон жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ, түрүүшүүлэй ажалай дүнһөө эли тодоор харанабди.

Ургасые дээшэлүүлхын түлөө хэһэн түрүүшын шухала тэмсэл хадаа хабарай тарилгада хаһа сагтаа, эрхим шанартайгаар бэлэдхэлгэ болоно. Мүнөө тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдэй шиидхэхы һаранууд үнгэржэ байна. Эгээл эдэ үдэрнүүдтэ үрэһэ хүрэнгэеэ гүйсэд хааха, хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдые түгэс бэлэн болгохо хэрэгтэй. МТС-үүдтэ трактор заһабарилгын ябасые илангаяа түргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха шухала. Энэ хадаа хабарай тарилгада бэлэдхэлэй эгээл шухала, гол хүдэлмэриин нэгэн мүн. Тиимэл хадань нютагуудтахи партийна, советскэ органуудһаа, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө трактор болон прицепной машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ эрилтэ хэгдэнэ.

Республика дотор мүнөө үедэ трактор заһабарилгын ябасые харахад үзэхэдэ, зарим МТС-үүдтэ энэ шухала хүдэлмэри ехээр унжагайруулагдажа байна. Куйтунска, Тоорин, Гашейн, Хамнигадайн, Хонхолойн ба бусад МТС-үүд заһабарилагдаха бүхы тракторнуудайнгаа хахад хахадыень лэ бэлэн болгоһон байха юм. Тиихэдэ Чесанын МТС түсэбэйнгөө хахадыеншье дүүргээдүй. Трактор заһабарилгын удааруулагдажа байһан гол шалтагаан юуб гэхэдэ, олонхи МТС-үүдтэ бии байгаа арга боломжонуудынь гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй, МТМ-нүүдтэ ажалай эмхидхэл зүбөөр табигданагүй, машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд заһабарилгын хүдэлмэрине бодото хүтэлбэреэр ханганагүй. Энээндэ нэгэ баримта харуулая. Пограничнэ МТС-тэ 1954 оной дүрбэдэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ таһалдуулагдаһан байгаа. Тэд, мүнөөшье эндэ хубилалта болоодүй, ажалай эмхидхэл һулаар табигданхай байһаар. Шухала заһабарилга хэхэ зарим хүдэлмэришэдынь ондоо жэжэ юумэ хэжэ һамаарна. Электростанцинь муугаар хүдэлмэрилнэ, запасной частьнууд ходо дутана. Главна механик Сизых гэгшын заһабарилгын хүдэлмэрине хинан шалгадаггүй дээрэһээ, зарим заһабарилагшад нэгэ тракторай частине нүгөөдэдэнь абаашаадшье табижархидаг байха юм. Гадна, тус МТС-тэ заһабарилгын шанаршье тиимэ һайн бэшэ. Иимэрхүү баримтанууд мүн ондоошье МТС-үүдтэ үзэгдэнэ. Хэтэрхэдээ, Бургалтайн МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд заһабарилагдаһан тракторнуудай тоодо шэнэ тракторнуудые оруулалсаад, мэдээ хүргэһэн байба.

Иимэ баримтануудые саашадаа тэсэжэ болохо гү? Үгы. Нютагуудтахи партийна, советскэ органууд трактор болон прицепной машинануудай заһабарилгые эрид түргэдхэхэ тушаа шанга хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Һүүлэй үедэ улам бүри бэхижэһэн МТС-үүдэй үйлэдбэриин техническэ базые, дүй дүршэлтэй кадрнуудые зүбөөр, ашагтайгаар хэрэглэхэ шухала. Ажалай эмхидхэлые һайжаруулан зүбөөр табиха, үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ, заһабарилга дээрэ узловой арга үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Зарим МТС-үүдэй директорнууд запасной частьнуудай таһалдахадань лэ энээние зөөхэ тушаа хэлсэжэ эхилдэг, харин заһабарилгын энэ хэрэгсэлые эртээнһээ бэлэдхэхэ гэжэ оролдодоггүй байна. Иимэ оһол ябадалда эсэс табиха хэрэгтэй. Заһабарилга дээрэ гансал тоогой түлөө бэшэ, мүн эрхим шанарай түлөө тэмсэхэ гээшэ МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялгань мүн.

Республикын колхозно таряашад ба МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд бүхы советскэ арадтай хамта СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин тогтоолнуудые бүрин һайшааха зуураа, газар тариалан ба малажалаа дам саашадань хүгжөөхэ талаар Коммунистическэ партиин зохёоһон программые бэелүүлхын тула, бодото хэмжээ-ябуулгануудые мүнөө хараалан, социалистическэ шэнэ уялгануудые абажа байна. Тэдэнэй политическэ, үйлэдбэриин энэ ехэ дэбжэлтые толгойлон, абаһан уялгануудаа дүүргэлгэдэнь туһалха, заһабарилагшадай байра байдалые һайжаруулха, культурна болон ажаһуудалайнь бүхы эрилтэнүүдые хангаха гээшэ КПСС-эй айкомуудай МТС-үүдэй зонодохи секретарьнууд, инструкторнуудай, машинно-тракторна станцинуудай директорнуудэй шухала зорилгонь болоно.

Трактор заһабарилгые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар ябуулха хэрэгтэ республикын хүдөө ажахын министерствын харюусалга ба үүргэнь тон ехэ гээшэ. Тэрэ хадаа МТС-үүдтэ энэ шухала хүдэлмэрине үнгэргэлгэдэнь бодото туһаламжа үзүүлхэ, оперативна хүтэлбэреэр хангаха уялгатай.

Российска Федерациин, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр ойротожол байна. Энэ үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө механизатор бүхэн тэмсэхэ ёһотой. Үдын МТС-эй механизаторнууд республика соо мүнөө түрүү зэргэдэ ябана. Тэрэшэлэн заһабарилгые эрхим шанартайгаар, саг болзор соонь дүүргэжэ байһан бригаданууд МТС бүхэндэ бии. Тэдэнэрэй түрүү арга дүршэлые хэрэглэжэ, заһабарилгаяа түргэдхэхын түлөө бүхы хабаараа оролсохо гээшэ механизаторнуудай нангин уялга мүн.

Хэблэлнүүд болон полиграфическа промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн нээгдэбэ

Хэблэлнүүд болон полиграфическа промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн Союзуудай Байшангай колонно зал соо февралиин 14-дэ нээгдэбэ. Тус зүблөөн хадаа орон доторхи ном хэблэлгын байдал тухай асуудалые дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэхэ, энэ талаар дүй дүршэлөө андалдаха бүхы хэблэлнүүд болон полиграфическа промышленностиин ажал-ябуулгые эрид һайжаруулха гэһэн зорилготой юм.

Элдэб хэблэлнүүдэй директорнууд, редакторнууд болон уранзураашад, полиграфиин, мүн хэдэ хэдэн промышленна министерствонүүдэй хүдэлмэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадалсана. КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр П. Н. Поспелов зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Хитадай Арадай Республикын, Чехословакиин, Польшын, Румыниин, Болгариин, Монголой Арадай Республикын, Германска Демократическа Республикын хэблэлнүүд болон полиграфическа промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Культурын министерствын уряалаар энэ зүблөөндэ Москва ерээ.

СССР-тэ ном хэблэлгын байдал ба саашанхи хүгжэлтэ тухай элидхэлые СССР-эй Культурын министр Г. Ф. Александров хэбэ.

Ном хэблэлгын культура тухай элидхэлые СССР-эй Культурын министрые орлогшо А. И. Назаров хэһэн байна.

(ТАСС).

Американска журналистнууд В. Р. Херст, Дж. Кингсбери Смит ба Ф. Конниф гэгшэдтэй 1955 оной февралиин 12-то Н. А. БУЛГАНИНАЙ ХЭҺЭН ХӨӨРЭЛДӨӨН

Кингсбери Смит Советскэ Правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, мүн тэрэшэлэн советскэ культурын элитэ ехэ ажал-ябуулагшадтай уулзажа, хөөрэлдэхэ арга боломжо олгогдоһонойнь түлөө өөрөө, мүн тэрэнэй нүхэд ехээр баясажа байна гэбэ. Тиихэтэеэ хамта, уулзалга хэхые зүбшөөһэнэйнь түлөө Н. А. Булганинда тэдэнэр гүнзэгы баясхалан хүргэнэ. Уулзажа магад байһан тухайгаа мэдээсэл тэдэнэр Ленинградта аэродром дээрэ абаһан байба.

Херст ба тэрэнэй нүхэд Верховно Соведэй сесси дээрэ байлсаха зуураа, гэжэ Кингсбери Смит үргэлжэлүүлнэ, водородно зэбсэг үйлэдбэрилхэ талаар Советскэ Союз США-е ахижа гараһан байна гэһэн В. М. Молотовой мэдүүлгэдэ анхаралаа табиба. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ болюулхые Советскэ Правительствын хүсэжэ байһан тухай Верховно Соведэй сесси дээрэшье, мүн тэрэшэлэн тэдээнтэй хөөрэлдэхэ зуураа советскэ ажал-ябуулагшадайшье хэһэн мэдүүлгэнүүдые тэдэнэр баһал тэмдэглэбэ. Атомна зэбсэгые туршажа үзэхэ зорилготойгоор хододоо хэгдэжэ байгаа тоогүй олон тэһэрэлгэнүүдэй хүн түрэлтэндэ ямар ехэ аюул тохёолдуулха байһаниинь илангаяа Баруун зүгэй эрдэмтэдэй хараа бодомжо дээрэһээ тэдээндэ бултандань мэдээжэ юм гэбэ. Энээнтэй холбуулан, Херст нэгэ дурадхал оруулха хүсэлтэй байна гэбэ.

Н. А. Булганин Херстын хэлэһые ехээр һонирхон шагнаха байнаб гэжэ тэмдэглэбэ.

Херст Н. А. Булганинда баярые хүргэбэ, Советскэ Правительствын мэдүүлээшэдэл адляар, США-гэйшье правительство ба арад зон эб найрамдалай түлөө эрмэлзэжэ байна гэжэ тэрэ найдуулба.

Туршажа үзэхэ зорилготойгоор термоядерна зэбсэгые тэһэлхэ гээшэ бүхы хүн түрэлтэндэ аюултай байһан туладань тэрэ, Херст, иигэжэ һураха хүсэлтэй байна гэбэ: туршажа үзэхэ зорилготойгоор хэгдэдэг тэһэрэлгэнүүдэй тооё хизаарлаха тухай атомна зэбсэгэй үшөө хориможологдоогүй байхадашье, США-тай ба бусад Баруун гүрэнүүдтэй хэлсээ баталхаар Советскэ Правительство бэлэн байха гээшэ гү. Иимэ хэлсээ баталбал, хиналтын системэ тогтооһонойшье хэрэггүй һэн, яахадааб гэхэдэ, энэ хэлсээе халташье эбдэбэл али нэгэн талада тэрэ дороо мэдээжэ болохо байгаа бшуу.

Тэрэнэй, Херстын, һанаһанай ёһоор энэ хадаа атомна зэбсэгые хуряажа эхилхэ ори гансахан лэ арга зам боложо магад байгаа.

Н. А. Булганин Советскэ Правительствын дурадхадагай ёһоор энэ асуудалые эрид шангаар лэ хаража үзэхэ ёһотой гэжэ харюусаба. Атомна, водородно ба хүн зониие олоорнь хюдаха бусад ондоо зэбсэгүүдые бүрин хоримжолхо, иимэ түхэлэй зэбсэгүүдые үйлэдбэрилгэ болюулха, мүн тэрэшэлэн бэлэдхэгдээд байһан энэ зэбсэгүүдые гүрэнүүдэй буу зэбсэгһээ гаргаха гэжэ Советскэ Правительство дурадхана гэбэ.

Туршажа үзэлгые хизаарлаха тухай дурадхал бодото дээрээ ямаршье үрэ үгэнэгүй. Хоёр талануудай складуудта бэлэн болгогдоһон ба шалгажа үзэгдэһэн бомбонуудай бии байһан тухай дэлхэйн арадууд мэдэнэ ха юм. Тиимэһээ туршажа үзэхэ зорилготойгоор хэгдэһэн тэһэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай хэлсээн хэнэйшье һанаа амаруулхагүй байна. Туршажа үзэхэ зорилготойгоор хэгдэдэг тэһэрэлгэнүүдые саашадань болюулха тухай асуудал мүнөө юундэ табигданаб гэхэдэ, хүниие олоорнь хюдалгын зэбсэгүүдэй хүсэд хүрэхэ запасууд бии болгогдоод байна гэжэ манда хэлэхэдээ болохол. Энэ хадаа хүнүүдэй һанаае амараахагүй байна.

Советскэ Правительство энэ асуудалые эрид шангаар табидагшье байгаа, мүнөөшье табижа байна. Хүн зониие олоорнь хюдаха зэбсэгүүдые үйлэдбэрилгэ, хадагалалга ба хэрэглэлгые огтолон хорихо гэжэ тэрэ дурадхана. Эгээл энэ талаар оролдолго гаргаха ба хэлсээ туйлаха хэрэгтэй.

Кингсбери Смит Херстын дурадхалые тодорхойлхо хүсэлтэй байнаб гэжэ хэлэбэ. Туршажа үзэхэ зорилготойгоор хэгдэдэг тэһэрэлгэнүүдые бүримүһэн болюулха тухай бэшэ, харин тиимэ тэһэрэлгэнүүдэй тооё хизаарлаха тухай эндэ хэлэгдэжэ байна бшуу. Советскэ Союз, мүн тэрэшэлэн США туршажа үзэхэ зорилготойгоор хэгдэдэг тэһэрэлгэнүүдые оройдонь болюулхаар энэ үедэ бэлэн бэшэшье байжа магад. Зүгөөр, тоогүй олон тэһэрэлгэнүүдые хэхэдэ аюултай байһан тухай эрдэмтэдэй һануулгануудые анхаралдаа абаха зуураа, хүн зониие олоорнь хюдаха зэбсэгүүдэй магад хориможологдожо болохо ябадалай түрүүшын алхам болгон, Баруун гүрэнүүдтэй хэлсээ хэһэнэй үндэһөөр туршажа үзэхэ тэһэрэлгэнүүдэй тооё жэл соогоо таба, арба гү, али арбан табаар хизаарлабал болохотой гэжэ Советскэ Союз тоолохо байгаа гү. Энэ аргые Советскэ Правительствын хэрэгсээхэ дурагүй байгаа һаа, олониитын һанал бодолдо зарим тэды урмаа хухарха ябадал гаража болохо юм гэбэ.

Н. А. Булганин хүн зониие олоорнь хюдаха зэбсэгүүдэй хэрэглэгдэхэ аюулые зайсуулхаар шэглүүлэгдэһэн ямаршье дурадхалнуудые, хэрбээ үнэхөөрөөл тиимэ зорилгодо шэглүүлэгдэһэн байгаа гээшэ һаань, Советскэ Союз хаража үзэхөөр бэлэн байна гэжэ харюусаба.

Херст Нью-Йоркдохи өөрынгөө бюротой үсэгэлдэр үдэшэлэн хөөрэлдэһэн байнаб, тиигээд Верховно Соведэй сесси дээрэ Н. А. Булганинай ба В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүд дотор правительстводамнай харша дайралта хэгдэһэн ушар байна гэжэ тайлбарилагдана гээд тэндэһээ намда мэдээсэнэ гэбэ. Тэрээнтэй холбуулан Советскэ Правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй һэлгэгдэхэдэ, Советскэ Правительство США тушаа улам хёмороото хараа шугам баримталха һанаашалгатай байна бэшэ аа гү, гэһэн элдэб олон багсааһан хөөрэлдөөнүүд США дотор гарана гэбэ.

Энээнтэй дашарамдуулан, тэрэ, Херст, иигэжэ һураха хүсэлтэй байна гэбэ: хүтэлбэрилэгшэдэйнгөө һэлгэгдэхэдэ США тушаа Советскэ Союзай баримталдаг хараа шугам ондоо болохо гэжэ Н. А. Булганин тоолохо байна гү.

Н. А. Булганин үгы, ондоо болохогүй гэжэ харюусана.

Херст ба **Кингсбери Смит** энээниие дуулахадаа баясанабди гэжэ тэмдэглэнэ.

Конниф үнгэрһэн неделидэ бидэнтэй хөөрэлдэжэ байха зуураа США-гэй олониитын һанал бодолые СССР-тэ эсэргүүгээр шэглүүлэн, СССР-ые дай хүсэжэ байһан хэбэртэйгээр тиимэ һанамжа түрүүлхые һэдэхэ гээшэ һайн бэшэ гэжэ Н. С. Хрущев мэдүүлээ һэн гэбэ. Гэхэ зуура, Верховно Соведэй сесси дээрэ В. М. Молотовой хэлэһэн үгэ дээрэһээ харахада, США баһал өөрөө дай хүсэжэ байна гэһэн һанал бодол түрэжэ боломоор лэ. Иимэ һанал бодол бии болгохо һэдэлгэнүүд гээшэ мүн лэ һайн бэшэ гэжэ американска арад заатагүй тоолохо байна гэбэ.

Советскэ тусхай тушаалта нюурнуудай зүгһөө США-да эсэргүүгээр, мүн американска тусхай тушаалта нюурнуудай зүгһөө СССР-тэ эсэргүүгээр дайралтануудые хэхээ болёо һаа, эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһатай байха һэн гэжэ энээнтэй дашарамдуулан Н. А. Булганин тоолохо байна гү?

Н. А. Булганин: энэ хадаа, өөрынь һанахада, туһатай байха һэн гэжэ харюусаба. Коннифой зааһанай ёһоор В. М. Молотовой элидхэл тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрэ хадаа баримтануудта, имагтал баримтануудта бодото дээрэнь үнэн сэхээр сэгнэлтэ үгэһэн байна, тиин Советскэ Правительствын баримталдаг хараа шугамые бүримүһэн тэрэ элирхэйлнэ гэбэ.

Кингсбери Смит өөрынгөө хэлэһэн үгэ дотор Молотов хадаа американска правительствын эзэрхэг түримхэй һанаашалганууд тухай нэгэнтэбэшэ дурдажа, США гээшэ дай бэлэдхэжэ байна гэжэ ойлгуулаа гээд тэмдэглэбэ. Гэхэ зуура, американска арад өөрынгөө правительствые ямаршье эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудгүй гэжэ этигэнэ гэбэ. Үргэн ехэ зүрилдөө үүдхэжэ болохо байһан Индо-Хитадай райондо, мүн тэрэшэлэн Формозо шадаршье дайшалхы ябуулга хэхэһээ президент Эйзенхауэр бэеэ бариһан байна гэжэ американска арадта мэдээжэ юм. Советскэ тусхай тушаалта нюурнуудай иимэрхүү мэдүүлгэнүүдые американецууд уншахадаа Советскэ Правительство нэгэн гэбэл США-гэй правительствын хараа шугамые буруугаар ойлгоно, үгы гэбэл бусад оронуудые США-да эсэргүүгээр зорюута шэглүүлхые оролдоно гэжэ һанадаг юм. Эгээл тиимэһээ американска арад улам ехээр һанаагаа зободог болоно, тиин США сэрэгэй базануудтай байха һэн гэжэ тэдэнэр бүри лабаар этигэнэ.

США-гэй правительствода эсэргүү хэгдэһэн эдэ дайралтанууд советскэ тусхай тушаалта нюурнуудтай тэдэнэй хөөрэлдэхэ үедэ хэгдэһэн, мүн тэрэшэлэн Советскэ Правительство хадаа США-тай харилсаагаа һайжаруулхые хүсэнэ гэжэ Верховно Соведэй сесси дээрэ хэгдэһэн найдуулгануудтай хайшан гэжэ тааралдаха болоноб, энэнь тэрээндэ, Кингсбери Смидтэ, хүсэд эли бэшэ байна гэбэ.

Н. А. Булганин: США-гэй правительствотай бодото ёһоной, жиирэй һайн харилсаа байгуулха хүсэлтэй байһан тухайгаа советскэ түлөөлэгшэдэй хэһэн найдуулганууд үнэн сэдьхэлһээ хэгдэһэн байна гэжэ харюусаба. Тодорхойлбол, дайнай болоожо байха үедэ бидэнэр Холбоото Штадуудтай, Англитай, мүн тэрэшэлэн энэ бүлэглэлдэ һүүл тээ хамжаһан Францитайшье һайн харилсаатай байгаабди, хэрбээ эдэ харилсаануудаа мүнөө үедэ дахяад һэргээгээ һаа, бидэнэр бүримүһэн һайшааха байгаабди гэжэ сесси дээрэ хэлэһэн үгэ дотороо би тэмдэглэһэн байнаб. Уласхоорондын байдалай мүнөө үеын бүхы түгшүүрилые һуладхаха хэрэгтэ Советскэ Правительствын туһалалсаха хүсэлтэй байһан тухай Верховно Соведэй сесси дээрэ хэлэһэн үгэ дотороо В. М. Молотовшье, мүн тэрэшэлэн өөрөөшье, Булганин, зааһан юм. Советскэ Правительство үнэхөөрөө энээниие хүсэжэ байна, дэлхэйн бүхы арадууд мүн лэ энээн тээшэ эрмэлзэнэ гэжэ тэрэ, Булганин, һанана гэбэ.

В. М. Молотовой элидхэл тушаа США-да тусхай һанал бодол түрэбэ гэжэ Кингсбери Смит хэлэнэ, харин Советскэ Союзые тойруулаад, тэрэнэй хилэнүүдтэ ойро дүтэ американска сэрэгэй базануудые бии болгоһон ябадалые зүбтүүлхын тула энэ элидхэл тухай зорюута буруугаар мэдээсэгдээ, тэрээн дээрэһээ иимэ һанал бодол гараһан байна бшуу. Гэхэтэй хамта, эдэ сэрэгэй базанууд Молотовой болон Булганинай үгэ хэлэхэһээ холо урид бии болгогдоо гэжэ мэдээтэй юм. Тэдэниие бии болгоһон ушар советскэ ажал-ябуулагшадай хэлэһэн үгэнүүдтэй ямаршье холбоогүй юм гэбэ.

Кингсбери Смит тайлбарилжа үгэһэнэйнь түлөө Н. А. Булганинда баярые хүргэбэ.

Херст мүнөөдэр февралиин 12-то американска арадай засаг түрын ба духовношье гэжэ хэлэхэдэ болохо, агууехэ хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн—Авраам Линкольнын түрэһэн үдэрэй ой гүйсэбэ гэжэ хэлэнэ. Геттисбертдэхи байлдаанай газар дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо Линкольн иигэжэ тэмдэглээ бэлэй: арадай правительство, арадай аша туһын тулада, арадаар һунгагдаһан правительство хэзээдэшье газар дэлхэйһээ үгы болохо ёһогүй юм.

Линкольнын хэлэһэн эдэ үгэнүүдтэ Н. А. Булганин ямар нэгэн тайлбари хэхые хүсэнэгүй гү гэжэ Херст асууна.

Н. А. Булганин: энэ хадаа һайн цитата мүн, агууехэ хүнэй хэһэн сэсэн мэдүүлгэ гээшэ гэжэ харюусаба.

Херст тус цитататай энээнэй урда тээ танилсаһан байгаа гүт гэжэ Н. А. Булганинһаа асууна.

Н. А. Булганин үгы гэжэ харюусана.

Кингсбери Смит советскэ гүрэнние хүтэлбэрилгын онһон аргануудта хабаатай асуудал һураха зүбшөөл гуйба. Г. М. Маленковой тушаалһаа гарахые зүбшөөхэ ба шэнэ премьер-министрээр Н. А. Булганиниие томилхо тухай шиидхэбэри эгээн түрүүн хэзээ, ямар удхатайгаар абтажа, Верховно Соведтэ табигдаһан байгааб гэжэ тэрээндэ ба тэрэнэй нүхэдтэ хүсэд эли бэшэ байна. Энэ шиидхэбэри эгээн түрүүндэ КПСС-эй Центральна Комитедээр абтаад, тэрэнэйнгээ удаа Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан байна гээ һаа зүб болохо гү.

Н. А. Булганин СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шэнэ түрүүлэгшые томилхо тухай дурадхалые хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Верховно Соведэй хаража үзэхын тула Центральна Комитедэй ба старейшинын Соведэй зүгһөө депутат Н. С. Хрущев оруулаа юм гэжэ харюусаба. Манай орон дотор коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй блок бии юм гэбэ.

Кингсбери Смит Г. М. Маленковой тушаалһаа гаража, шэнэ премьер-министрээр Н. А. Булганинай томилогдоһон ушар хамтаараа хүтэлбэрилгын ёһонтой зохилдоно гээ һаа, зүб гү гэжэ асууна.

Н. А. Булганин иигэжэ харюусана: манайда хамтаараа хүтэлбэрилгын ёһоной ойроо хүртэгдэшэгүй байһаниинь сохомтой.

Кингсбери Смит Г. М. Маленков КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүнээр үлэнэ гээшэ гү гэжэ хэблэлэй мэдээсэлһээ эли бэшэ байна гэхэ зуураа, тэрэнь хайшаа гээшэб гэжэ асууна.

Н. А. Булганин үлэнэ гэһэн харюу үгэбэ.

Конниф Советскэ Правительствын эсэсэй зорилго гээшэ бүхы дэлхэй дээрэ коммунистическэ нүлөөнэй эзэрхэн диилэхэ ябадал тогтоолго мүн гэһэн һанал бодол Баруун зүгтэ ехээр дэлгэрэнхэй гэжэ хэлэбэ. Энэ талаар өөрынгөө һанамжые хэлэхыень Конниф Н. А. Булганиниие гуйба.

Н. А. Булганин: Херст, Кингсбери Смит ба Конниф гэгшэд энэ темэ дээрэ Н. С. Хрущевтой дэлгэрэнгы хөөрэлдөө хэһэн юм, тэрэ хадаа Коннифой табиһан асуудалда хүсэд дүүрэнээр харюу үгэһэн байна гэбэ. Энэ харюу хэблэлдэ тунхаглагданхай. Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэнүүдтэ тэрэ, Булганин, юушье нэмээхэгүй байна гэбэ.

Конниф харюу үгэһэнэйнь түлөө Н. А. Булганинда баярые хүргэхэ зуураа, Советскэ Правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй һэлгэжэ, Маршал Булганинай премьер-министрээр, мүн Маршал Жуковай Оборонын министрээр мүнөө томилогдоод байхада, саашадаа Советскэ Союзай политикада сэрэгэй нүлөө ехэ боложо магад гэһэн олон тухайламжанууд баруун зүгтэ гараха ушартай болоһон байна гэжэ хэлэбэ.

Советскэ Правительство мүнөө үедэ өөрынгөө политикые ябуулхадаа сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдэй дүй дүршэлдэ ехээр түшэглэхэ хүсэлтэй гээшэ гү гэжэ Конниф Н. А. Булганинһаа асууна.

Н. А. Булганин: Верховно Соведэй сесси дээрэ тэрэнэй, Булганинай, хэлэһэн үгэ дотор Советскэ Правительствын политика яһала тодорхойгоор харуулагдаһан байна, тэрэнэй һанахада, энэ үгэ сооһоо Коннифой табиһан асуудалда хүсэд дүүрэн харюу абажа болохо байна гэжэ хэлэбэ.

Кингсбери Смит: бата бэхи эб найрамдал хангахын тула буу зэбсэг хуряаха ёһотой, харин буу зэбсэг хуряахын тула—атомна зэбсэгыешье оруулалсан, бүхы буу зэбсэгые хинаха саг үргэлжын инспекцитэй уласхоорондын хиналтын шанга системэ бии болгохо ёһотой гэһэн һанамжа Баруун зүгтэ дэлгэрэнхэй юм гэжэ хэлэбэ.

Иимэ хэлсээнэй туйлагдаха арга боломжо тухай ямар сэгнэлтэ үгэхэ байнаб гэһэн асуудалда харюусахыень Кингсбери Смит Н. А. Булганиниие гуйна.

Н. А. Булганин энэ асуудалаар Советскэ Правительство өөрынгөө дурадхалые оруулһан юм гэжэ харюусаба. Советскэ Правительство хадаа буу зэбсэг хуряахые, атомна зэбсэг хэрэглэхэ, үйлэдбэрилхэ ба хадагалха ябадалые хорихые хүсэнэ. Советскэ Правительство мүн тэрэшэлэн хиналта хэхые хүсэдэг байна. Энэ асуудалаар оруулагдаһан советскэ дурадхалнууд уласхоорондын зохихо органуудта мүнөө хүрэтэр зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа документнүүд дотор найруулагданхай юм гэбэ.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Американска журналистнууд В. Р. Херст, Дж. Кингсбери Смит ба Ф. Конниф гэгшэдтэй 1955 оной февралиин 12-то

Н. А. БУЛГАНИНАЙ ХЭҺЭН ХӨӨРЭЛДӨӨН

(Түгэсхэлынь)

Конниф хэлэнэ: Нью-Йоркдохи өөрынгөө бюротой Херст ба тэрэнэй нүхэдэй хөөрэлдэхэ үедэ тэдэнэй анхарал ямар юумэндэ хандуулагдааб гэхэлэ, Верховно Соведэй сесси дээрэ болоһон эрид эгсэ хөөрэлдөөн Америкэдэ ехэхэн сошордолго гаргаһан байба. Журналистнууд байһан туладаа эдэнэр тус сошордолгые багадхаха талаар ямар нэгэн хэрэг бүтээжэ шадаха гээшэ гү гэжэ тэрэ, Конниф, һураха хүсэлтэй байнаб гэбэ.

Н. А. Булганин иигэжэ харюусана: уласхоорондын түгшүүрилые пуладхаха, арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар Советскэ Правительствын үнэн сэдьхэлэй эрмэлзэлгые, США-тай харилсаагаа һайжаруулха тухай тэрэнэй хүсэлые Херст, Кингсбери Смит ба Конниф гэгшэд хэблэлээр дамжуулан гү, али өөһэдынгөө болохотой гэжэ тоолоһон аргаар мэдээсэжэ шадаха байгаа. Советскэ Союзда үзэһэн харааһанаа сэхэ рууль бэшэжэ, үнэн зүбөөр харуулаа һаань туһа болохо һэн, яахадааб гэхэдэ, журналистнар, иланганяа тэрээнтэй, Булганинтай, мүнөөдэр хөөрэлдэжэ байгаашад ехэхэн нүлөө үзүүлдэг байнаха юм.

Херст: би журналистнуудай хоёрдохи үеын түлөөлэгшэ байнаб, тиин журналистнуудай даадаг харюусалгые бүри мэдэрнэб гэжэ тэмдэглэбэ.

Конниф американска гуримаар асуудал һурахые, Н. А. Булганинда өөртэнь сэхэ хабаатай асуудал һурахые зүбшөөл гуйна. Тиимэ асуудал һурабалынь, Н. А. Булганин буруушаахагүй байна гү гэжэ тэрэ асууба.

Н. А. Булганин: энэ хадаа табигдаһан асуудал дээрэһээл дулдыдаха байна гэжэ харюусаба.

Конниф Советскэ Союздал адли иимэ агуухэ оронии хүтэлбэрилхэ талаар айхабтар ехэ харюусалгатай ажалай тэрээндэ даалгагдахада, Н. А. Булганин ямар мэдэрэлтэйгээр хүлеэн абаһан байнаб, тэрэнние шэнэ тушаалда томилхо тухай мэдэхэдээ өөрөө хайшан гэжэ угтаһан байнаб гэжэ асууна.

Н. А. Булганин иимэ ушартай дайралдаһан хүнүүд ямар байдаг бэ, тиимээр лэ угтаһан байнаб гэжэ харюусаба.

Кингсбери Смит тэдээнтэй уулзаха забда сүлөө олоһонойнь түлөө ба асуудалнуудтань харюусаһанайнь түлөө Н. А. Булганинда гүнзэгы баясхалан хүргэбэ.

Херст: өөртэнь ба тэрэнэй нүхэдтэ тон үсөөхэн хүнүүдтэ олгогдодог арга боломжо, тодорхойлбол ганса гү, али хоёр бэшэ, харин дүрбэн элитэ ехэ советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэхэ арга боломжо олгогдоһон байна гэбэ. Тэрэнэй Москвада уулзаһан ухаатай сэсэн хүнүүд, амгалан ёһоной хараа бодол баримталдаг ба үнэхөөр һайн һайхан хүсэлтэй хүнүүд эб найрамдалай замые олохо зэргэтэй, олохошье байһаниинь сохомтой гэжэ тэрэ, Херст, этигэнэб гэбэ.

Н. А. Булганин иигэжэ хэлэһэнэйнь түлөө Херстдэ баярые хүргэбэ.

Түгэсхэлдөө **Кингсбери Смит** иигэжэ хэлэбэ: понедельниктэ Херст Лондондо Черчилльтэй уулзаха зэргэтэй юм, тиимэһээ Н. А. Булганин Черчилльдэ ямар нэгэн юумэ официальна бэшээр дамжуулхагүй байна гү гэжэ асууна.

Тиихэ зуураа Н. А. Булганинай дамжуулһан ямаршье үгэ хэблэлдэ тунхаглагдахагүй гэжэ Кингсбери Смит зааба.

Н. А. Булганин юушье дамжуулхагүй байнаб гэжэ харюусаба.

О. Трояновский энэ хөөрэлдөөе бэшэжэ абаба.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА СОВЕТСКЭ КОМИТЕДТЭ

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиумэй дэлгэрэнгы заседани һаяхан болоо. Советскэ үргэн олониитын: ВЦСПС-эй, СССР-эй Наукануудай академиин, СССР-эй Уранзохёолшодой союзай, Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитедэй, Советскэ залуушуулай антифашистска комитедэй, Хилын саанахи оронуудтай культурна харилсаа байгуулха Бүхэсоюзна обществын, Славянска комитедэй болон бусад организацинуудай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн эб найрамдал хамгаалха республиканска болон областной хэдэ хэдэн комитедүүдэй — Украинын, Казахстанай, Узбекистанай, Таджикистанай, Молдавиин, мүн бусад республиканууд болон областьнуудай түлөөлэгшэд заседанида хабаадалсаа.

Венэдэ энэ оной январиин 18—19-дэ болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой дэлгэрэнгы заседаниин дүнгүүд тухай нүхэр Н. С. Тихоновэй хэһэн мэдээсэлые Комитедэй президиум шагнаа.

Энэ мэдээсэл тушаа абтаһан резолюци соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Венэдэ болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой дэлгэрэнгы заседаниин дүнгүүд тухай эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Тихоновэй мэдээсэлые шагнаад, эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиум иигэжэ тэмдэглэнэ: Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй баталан абаһан шиидхэбэринүүд хадаа шэнэ дайнай аюулда эсэргүүсэн, германска милитаризмые һэргээн бодхоохо политикада эсэргүүсэн тэмсэжэ, лондонско болон парижска хэлсээнүүдые буруушааха, атомна болон водородно зэбсэгүүдые, мүн эдэ зэбсэгүүдэй бүхы запасуудые үгы хэхэ ябадалые эрижэ байгаа бүхы арадуудай һанал бодол ба хүсэл эрмэлзэлгэтэй зохилдоно.

Венэдэ болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй дэлгэрэнгы Бюрогой шиидхэбэринүүдые бүрин дэмжэжэ ба тэдэ шиидхэбэринүүдтэй һаналаа нэгэдүүлжэ байһан тухайгаа эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиум мэдүүлнэ.

Советскэ арад эб найрамдалай хэрэгые эрид шууд сахихаар бүрин шиидэнги байна. Советскэ Союзай ябуулжа байгаа эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые бүхы дэлхэйн үнэн сэхэ хүнүүд бултадаа мэдэрдэг болонхой. Советскэ Союзай гадаадын политикын гол принципүүдынь эб найрамдалай хүсые бэхижүүлхэ, уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые һуларуулха ябадалда зорюулагданхай.

СССР-эй Верховно Соведэй һаяхан боложо дүүрэһэн сессиин баталан абаһан шиидхэбэринүүд, бүхы гүрэнүүдэй бүхы арадууд болон парламентнуудта хандаһан Деклараци эб найрамдалда дуратай советскэ гадаадын политикые үшөө дахин элитээр гэршэлэн харуулаа.

Атомна зэбсэгые хэрэглэхэһээ арсаха тухай, атомна энергиие имагтал амгалан ажалда хэрэглэхэ тухай хэлсээе хойшолуулашагүйгөөр баталхаар бэлэн байһанаа Советскэ Правительство үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

Атомна дайн хэзээдэшье болохогүй юм гэжэ бүхы дэлхэйн арадуудай этигэхын тулада атомна зэбсэгэй запасуудые бүхы оронуудта үгы хэхэ тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй дурадхалые Советскэ Союз хүсэдөөр дэмжэнэ.

Эб найрамдалда дуратай бүхы советскэ арад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой шиидхэбэринүүдые ехээр һайшааха ба бүрин дэмжэхэ юм, атомна зэбсэгэй запасуудые үгы хэхэ, мүн тиимэ зэбсэг үйлэдбэрилгые хорихо ябадалые туйлаха гэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряатай бүхы советскэ хүнүүд һаналаа нэгэдэхэ юм гэжэ ехээр найдажа байһанаа эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй Президиум мэдүүлнэ».

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга доро гар табиха кампаниие Советскэ Союзда дэлгэрүүлхэ ба үнгэргэхэ хэмжээ-ябуулгануудые зүбшэн хэлсэхын тулада эб найрамдал хамгаалха областной, хизаарай болон республиканска комитедүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй дэлгэрэнгы пленумые энэ оной мартын нэгэдэхи хахадта зарлаха гэһэн шиидхэбэри эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиум баталба.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга доро гар табиха кампаниие СССР-тэ үнгэргэхэ тухай, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна V конференциие зарлаха тухай асуудалнууд пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Баруун Германиие зэбсэглэлгэдэ эсэргүү Европейскэ зүблөөнэй делегацитай СССР-эй, мүн арадай демократиин оронуудай олониитын түлөөлэгшэдтэй Варшавада энэ оной февралиин 6—7-до уулзаһан тухай нүхэр А. Е. Корнейчугай мэдээсэлые Президиум мүн лэ шагнаа. Парижска болон лондонско хэлсээнүүдые буруушааха ябадалые эрид шууд туйлаха, Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха ябадалые хангахаар арадуудай шиидэнги байһые Европын оронуудай элдэб бүлэгүүдэй түлөөлэгшэдэй энэ уулзалга үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

1955 оной февралиин 27-до РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэе!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд **Георгий Иннокентьевич Сороковиков, Константин Васильевич Гурьянов, Дарижап Жамбаловна Цыбенова, Санжижап Гырылович Бадмаев.**

ТҮРҮҮ МЕХАНИЗАТОР

Хорёод жэлэй саада тээ, колхоз, совхозуудта түрүүшын тракторнуудай ерэжэ байха үедэ Георгий Иннокентьевич Сороковиков техникэ шудалжа,

Булад тракторaa асаржа,
Байсынгаа үбэрые хахалая,
Барандаа бидэнэр нэгэдэжэ,
Батахан социализм байгуулая,—

гэһэн залуушуулай дуунай аялга доро трактор агтаяа жолоодожо, «Красный пахарь» колхозойнгоо газар дээрэ түрүүшын борозда хахалаа бэлэй.

Тэрэ сагһаа хойшонхи үе соо «Красный пахарь» колхозой ба Түнхэнэй МТС-эй ажабайдалда тон ехэ хубилалта болоо. Георгий Иннокентьевичын тракторай руль түрүүшынхеэ бариһан жэлдэ «Красный пахарь» колхозой тарилгын талмай 500 гектар байгаа. Тэрэ жэлдэ оройдоо хоёр колёсно трактор хүдэлөө бэлэй. Гектар бүриһөө 8 центнер ургаса абтаа һэн. Тиихэдэ 1954 ондо тус колхоз 1102 га тарилгын талмайн гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 12,54 центнер орооһо таряа хуряагаа.

Мүнөө «Красный пахарь» колхозой поли дээрэ хүсэ ехэтэй «С—80», «ДТ—54», «НАТИ» маркын тракторнууд, хоёр колёсно трактор, хүдөө ажахын элдэб олон машинанууд хүдэлнэ. «Красный пахарь» колхозой таряалангай талмайе үргэдхэлгэдэ, тэрэнэй ургасые дээшэлүүлгэдэ нүхэр Сороковиковой хүтэлбэрилдэг тракторна бригада тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Түрүү арга зоримгойгоор хэрэглэн, газарай хүрьһэ һайнаар элдүүрилдэг, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые богони болзор соо, һайн шанартайгаар дүүргэдэг дээрэһээ «Красный пахарь» колхоз жэлһээ жэлдэ тогтууритай, элбэг ехэ ургаса абана. Энээнэй ашаар колхознигуудай ажалта үдэртэ орооһо таряан болон мүнгэн ехээр хубаагдана. 1954 оной дүнгүүдээр тус колхоз ажалта үдэртэ 4,5 килограмм орооһо, 3 түхэриг 20 мүнгэ хубаагаа. Колхозой гэшүүдэй ажабайдал жэлһээ жэлдэ һайжарна. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр колхозник Е. М. Лихачевой бүлэ 600 пүүд шэниисэ, 7300 түхэриг мүнгэ ажалта үдэртэ абаха юм. Хонишон И. А. Сороковиковой бүлэ—320 пүүд шэниисэ, 5 мянган түхэриг мүнгэ абаха.

Нүхэр Сороковиковой бригада МТС-эй бригадануудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хэдэн жэлэй туршада түрүүлжэ ябана. Тракторна хүдэлмэриин 1952 оной дүнгөөр нүхэр Сороковиков хүдөө ажахын республиканска выставкэдэ хабаадалсаа. 1953 оной дүнгүүдээр Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоо һэн. 1954 ондо тэрэнэй бригада бүри һайн амжалта туйлаа. 1954 ондо условно трактор бүхэнөөр 612 гектар газар элдүүрилһэн, 5 мянган килограмм горючи болон түрхихэ тоһо, мүн 13 мянган түхэриг мүнгэ арьбалһан байна. Элдүүрилһэн бүхы талмайнгаа гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 12,7 центнер, тиихэдэ 472 гектар газарһаа гектар бүриин 16 центнер шэниисэ хуряажа абаа.

Энэ хадаа дүй дүршэл ехэтэй бригадир Сороковиковой хүтэлбэреэр трактористнуудай техникын хүсые гүйсэд хэрэглэһэнэй аша үрэ мүн. Техникые зүбөөр харууһалжа, тэрээндэ гамтайгаар хандабал аша үрэ ехээр үгэдэг гэжэ һайнаар ойлгоһон Георгий Иннокентьевич тракторнуудай заһабарилга болон тэрэнэй хойноһоо харууһалгада ехэ анхарал табидаг. Һалаар, дутуугаар хэһэн, нюдэ далдалһан заһабариие тэрэ тэсэдэггүй юм. Тиимэһээ техническэ шалтагаанаар тракторнуудайнь байха ябадал тон үсөөн үзэгдэдэг. Эбдэрһэн частьнуудые тэрэ өөрөө заһажархидаг.

Хорин жэлэй туршада олоһон баян дүй дүршэл тухайгаа залуу трактористнуудта хэлэжэ үгэдэг. Тэрэнэй туһаламжаар хэдэн олон механизаторнууд урган гараа. Түрүү механизаторнууд нүхэд Фролов, Галсанов, Я. Сороковиков ба бусад Георгий Иннокентьевичын хүмүүжүүлһэн хүнүүд юм.

Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ, «Красный пахарь» колхозуудай гэшүүд, мүн Түнхэнэй МТС-эй механизаторнууд болон мэргэжэлтэд һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрэ нүхэр Сороковиков Георгий Иннокентьевичые һунгуулиин 98-дахи Цагаан-Нуурай округһоо Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байна.

Арадай үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Сороковиковой арадай этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь дамжаггүй.

Э. Жанчипов.

Һунгагшадай нэгэн һанал

ХОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Һунгуулиин 99-дэхи Хорнин округ[illegible] Бурят-Монголой АССР-эй Верхо[вно] Соведэй депутадта кандидата[а] дэбжүүлэгдэһэн Будэма Цыренов[на] Дамдинова Карл Марксын нэрэмж[э]тэ колхозой гэшүүд-һунгагшадт[ай] һаяхан уулзаба.

Уужам һаруул колхозой клуб [...] үбгэд, хүгшэд болон залуушуул с[уг]ларанхай. Уданшьгүй колхоз[ой] партийна эхин организациин сек[ре]тарь нүхэр Суходоев трибунада [га]ража, уулзалгын суглаае нээгэ[эд] этигэмжэтэ нюур нүхэр Дашицыр[ен] Базаровта түрүүлэн үгэ үгэнэ. Тэ[рэ] БМАССР-эй Верховно Соведэй [де]путадта кандидат Будэма Цырен[ов]нагай ажал-ябуулга болон ажаб[ай]далтайнь сугларагшадые танилсу[улаа] ха зуураа, энэ нүхэрэй түлөө го[ло]суудаа нэгэн дуугаар үгэхые уряална.

Удаань үгэ хэлэһэн һунгагшад [нү]хэд Батуева, Санжидоржиева, Цы[...]гуев, Дондоков болон бусад деп[у]тадта кандидат нүхэр Будэма Да[м]диновагай түлөө голосуудаа үгэ[хэ] байһанаа мэдүүлбэд.

Республикын Верховно Сове[дэй] депутадта кандидат нүхэр Буд[эма] Цыреновна Дамдинова нэрьемэ а[...]га ташалган доро харюугай үгэ [...]лэжэ, тэрээндэ үзүүлһэн эти[гэл] найдабариинь түлөө һунгагшадта[а] лууи зүрхэнэй баяр хүргэбэ.

З. Едалина.

СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшаанабди

Хүндэ индустриие хүгжөөхын түлөө

Улан-Удэ городой промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин баталан абаһан тогтоолнуудые үнэн зүрхэнһөө һайшаана, тэдэниие халуунаар зүбшэн хэлсэнэ. Эдэ шухалын шухала шиидхэбэринүүд тухай мүнөө заводууд болон фабрикануудай цехүүдтэ, улаан булангуудта, һунгуулиин участогуудай агитпунктнуудта хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд болоно.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой цехүүдэй хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ ажалай шэнэ шэнэ амжалта туйлана. Үсэгэлдэр булад шудхалгын цехын хоёрдохи мартеновскэ пеэшэнэй дэргэдэ залуу булад шудхагша Петр Киселевой бригада ажалай вахтада жагсажа, халаан соогоо хоёр шудхалаа түргэн аргаар гаргаба. Нүхэр Киселев залуу хүдэлмэришэн байбашье, булад шудхалгын технологиие бэрхээр шудаланхай. Январь һарын туршада тэрэ хэдэн шудхалаа түргэнөөр гаргажа, һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлээ һэн. Верховно Соведэй сессиин боложо байха үедэ залуу булад шудхагша улам бэрхээр ажаллаһан байна.

— Сессиин тогтоолнууд дотор, — гэжэ нүхэр Киселев хэлэнэ, — арадай ажахын хүгжэлтэдэ хүндэ индустриин үүргын туйлай ехэ удхашанартай байһаниинь үшөө дахин харагдана. Коммунистическэ парти хадаа хүндэ индустриие саашадань түргэнөөр хүгжөөхэ, энээнэй ашаар Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, мүн арад зоной ажана ажабайдалые дээшэлүүлхэ ябадалда гол анхаралаа табина. Бидэнэр булад шудхагшад арадай ажахын шухалын шухала участок дээрэ байнабди. Тиимэһээ түрэл партиингаа уряада харюу болгон улам һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха ёһотойбди.

Амгалан байдалые хүсэнэбди

ЦАКИР. (**Телефоноор абтаба**). Закаменай аймагай колхозуудта, МТС-тэ олониитын хабаадалгатайгаар болоһон суглаанууд дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүд угаа ехэ баяр баясхалантайгаар дэмжэгдэжэ байна.

Һаяхан Мылэ-Бортойн сомсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо хамтын суглаан боложо, тэндэ СССР-эй Верховно Соведэй II сессиин дүнгүүд тухай Санагын дунда һургуулиин директор Сергей Павлович Дугаров элидхэл хэбэ.

Тэндэ сугларһан колхознигууд энэ элидхэлые ехэ ханамжатайгаар шагнажа, сессиин шиидхэбэринүүдтэ эрхим ажалаар харюусаха байһанаа мэдүүлбэд.

Тус колхозой һүнэй-товарна фермые даагша Жамсо Будаев үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:—СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ абтаһан Деклараци манай хүсэл бодолые дүүрэн хангана. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай парти, правительстваар табигдаһан зорилгые дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохобди. Мүнөө малай үбэлжэлгын эгээн харюусалгатай үе болоод байна. Тиимэһээ нэгэшье толгой мал хоролтогүйгөөр үбэлжэлгые үнгэргэхын түлөө оролдохобди.

Удаань үгэ хэлэһэн һаалишан Ринчин Соктоева бүхы тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа тэнжээхэ, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаахаб гэбэ.

Хүдөө ажахын техникумдэ

Үсэгэлдэр, Бурят-Монголой хүдөө ажахын техникумэй олон тоото багшанар, студентнэр клуб соогоо сугларжа, СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан митинг үнгэргэбэ. Тус митингые техникумэй партийна организациин секретарь нүхэр Д. Будажапов нээхэ зуураа иигэжэ хэлэбэ:

—Сесси дээрэ нүхэр В. М. Молотовой хэһэн элидхэл хадаа советскэ арадай эб найрамдалда дуратай байһаниие ба тэрэниие хамгаалхын түлөө хүсэ шадалаа гамнадаггүй байһаниие үшөө дахин харуулаа. Советскэ арад дай хэхые хүсэдэггүй. Гэбэшье, манай Эхэ орондо империалистнуудай добтолоо һаа, бидэнэр харюу үгэжэ шадахабди. Тэдэнэй «өөдэнь хаяһан шулуун өөһэд дээрэ унахал».

Удаань трибунада технику[мэй] директор нүхэр У. Баранникова [га]раба.

—Бидэнэр бүхы советскэ ар[ад]таяа хамта Верховно Сове[дэй] хоёрдохи сессиин шиидхэбэрин[үү]дые тон ехээр һайшаанабди,—г[эжэ] тэрэ хэлэнэ. — Энээнтэй дашара[м] дуулан бидэнэр, багшанар [...] орондоо аша туһа ехэтэй хү[дөө] ажахын бэрхэ мэргэжэлтэдые [бэ]лэдхэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шада[лаа] үгэхэбди гэжэ парти, правитель[ст]вые найдуулха байнаб.

Студентнэрэй зүгһөө үгэ хэлэ[һэн] нүхэр Перевалов эрхим һайн [...]ралсалаараа Верховно Соведэй с[ес]сиин баталан абаһан шиидхэбэ[ри]нүүдтэ харюусая гэжэ бүхы с[ту]дентнэрые уряалба.

Н. Кузьмин.

Шэнэ уялгануудые абана

Үдэшын 5 час. Судно-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан суглаанда олоороо сугларба. Заводой партийна комитедэй секретарь нүхэр Языков коллективэй суглаае нээгээд, КПСС-эй городской райкомой секретарь нүхэр Масловта үгэ үгэбэ. Нүхэр Маслов СССР-эй Верховно Соведэй сессиин дүнгүүд тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр мэдээсэбэ.

— Манай котельнэ цехынхид, советскэ арадтаяа хамта сессиин шиидхэбэринүүдые тон ехээр һайшаанабди, — гэжэ котельнэ цехын начальник нүхэр Плужников мэдүүлээд, февраль һарынгаа түсэбые 25-най үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абанабди, — гээд тэрэ үгэсэ ду[үр]гэнэ.

Удаань, заводой солото слес[арь] нүхэр Гордеев трибунада гар[аад] иигэжэ хэлэбэ:

— Манай механическа цехын [бо]лон бүхы заводой коллектив СС[СР]-эй Верховно Соведэй хоёрдохи с[ес]сиин шиидхэбэринүүдые ехэтэ һ[ай]шаана. Эхэ оронойманай улам һ[а]баран бадархын түлөө тус шиид[хэ]бэринүүд баталан абтанхай,—гэ[жэ] тэрэ мэдүүлбэ. Тиигээд февраль һа[]рынгаа түсэбые 170 процент һа[йн] шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн уя[лга] нүхэр Гордеев абаа.

Тэрэшэлэн суута мастернууд Яр[...]щук, Куклин болон бусад парти, пра[]вительствын шиидхэбэринүүдые һа[й]шааба.

Б. Цыремпилов.

Тугалнуудые түрүү аргаар, тобир һайнаар түлжүүлэе!

☆ ☆ ☆

Малажалһаа ехэ продуктнуудые абадаг болохын тулада мал үсхэбэрилгын шэнэ арга зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ шухала. Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэдэ тобир тарган, ашаг шэмэ ехэтэй мал болодог. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиндхэбэритэй танилсаха зуураа, Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд малай ашаг шэмые бүри ехэ болгохобди гэжэ мэдүүлээ. Мүнөө эдэнэр тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлжэ байна. Эндэхи малшад дүй дүршэл тухайгаа доро хөөрэнэ:

Һү ехээр һаанабди

Би колхозойнгоо үүлтэртэ үнеэдэй фермэдэ һаалишанаар хүдэлмэрилжэ эхилһээр 9 жэл болобоб. Тон түрүүндэ бидэнэр советскэ зоотехническэ наукын туйлалтануудболон оронoй түрүү һаалишадай баян дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхын түлөө оролдодогбди.

Һүүлэй 6—7 жэл соо бидэнэр үнеэдһээ һү һаалгаяа горьтойхоноор дээшэлүүлжэ шадаабди. Урдань үнеэдээ тугалдань хүхүүлэн һаажа байхадаа, симментальска үүлтэрэй үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ дунда зэргээр 7—8 литр һү һаадаг һэмди. Харин мүнөө хоёр дахин ехэ һүн һаагдадаг болоо.

Тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа һаахада юугээрээ һайн бэ гэхэдэ, тэдэнэр нормын ёһоор эдеэлүүлэгдэнэ, үнеэдһээ ехэ һүн һаагдана. Эхэеэ хүхэжэ байһан тугалнууд һү ехээр эдидэг, али олон ушарта дотороо үбдэдэг, тиин ехээр турадаг, заримдаа үхэдэгшье гээшэ, гадна, үнеэе һаалгэхэдэ тугалынь эхынгээ эгээл һайн, тоһо ехэтэй һүыень эдинэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ бидэнэр тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада байлгажа түлжүүлхэ шэнэ арга хэрэглэжэ байнабди. Энэ аргын һайн байһан тухай ойлгогдоо. Түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэһэн тугалнууд түргөөр, тобир тарганаар томо болоно. Тэдэнэр хүйтэндэ тэсэмгэй, багаһаа хойшо үбһэ тэжээл ехээр эдидэг, үбшэндэ дайрагдадаггүй шэрхи мал болодог байна.

Би жэл бүри 10 үнеэдтэй байдагби. Эдэ үнеэдһээ бултанһаань тугал абабашье, энэ арга хэрэглэхын урда тээ хоёр—гурбан тугалаа үхүүлдэг байгааб. Урдань мүн тэрэшэлэн бусадшье һаалишад тугалнуудаа үхүүлдэг байһан юм. Харин манай фермэдэ тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада байлгажа түлжүүлдэг болоһонһоо хойшо тугалнууднай үхэхэ, гарзалхаяа болёо. Үнгэрэгшэ жэлдэ би арбан үнеэдэйнгээ тус бүриһөө нэгэ—нэгэ тугал абажа, тугалшадта тушааһан байнаб.

Тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа, мүн хүйтэн байрада түлжүүлхэдээ тэдэнииие һайнаар эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Манай фермэ үбһэ, солоомо, корнеплодууд болон бусад тэжээлээр жэл бүри яһала хангагдадаг. Бидэнэр үнеэдтээшье, тугалнуудтаашье үбһэ тэжээлыень буйлуулжа, амтаруулжа эдеэлүүлхын түлөө оролдодогбди.

Үбһэ тэжээл хэршэжэ, дэбтээжэ малда эдюулхэдэ ехэ һайн. Уридшалан бэлэдхэгдэһэн тэжээл эдихэдээ тугалнууд түргэнөөр томо болодог, үнеэд һү ехээр үгэдэг байна. Ингэжэ бидэнэр үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга эмхидхэһэнэй ашаар һү һаалгаяа бүри дээшэлүүлжэ байнабди. Үнгэрэгшэ жэлдэ би үнеэн бүриһөө дунда зэргээр хоёр мянга гаран литр һү һаагааб. Зарим үнеэд, жэшээлхэдэ, «Натали», «Пурга» гэжэ үнеэд 3—3 мянга шахуу литр һү үгөө.

Манай фермэдэ үнеэд тугаллажа эхилһээр үнихэн болобо. Би мүнөө 10 үнеэдэйнгээ 7-ень тугаллуулаад байнаб. Абаһан тугалнуудаа суута тугалшан Мыдыгбал Старцевада тушаажа үгэнхэйб. Мүнөө үнеэднай үбһэ тэжээл һайнаар эдижэ байхадаа һү ехээр үгэнэ. Би мүнөө үбэлэйшье саг һаань үнеэдээ үдэрэй дүрбэ дахин һаанаб. Зарим үнеэдни, жэшээлхэдэ, «Натали» гэжэ үнеэмни сүүдхэдээ 17—20 литр һү үгэнэ.

Үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга эмхидхэһэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлэй октябрь, ноябрь, декабрь һарануудта һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээб. Тодорхойлон хэлэбэл, декабрь һара соо бүхы үнеэдһээ хамта 2356 литр һү һааха байһан һаа, 2402 литр һааһан байнаб.

Саашадаа бидэнэр наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хүдэлмэридөө саг үргэлжэ нэбтэрүүлжэ байхабди. Тииһэн лэ сагтаа һаалишад үнеэдһээ һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ байна. Энэ жэлдэ би үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3 мянган литрһээ доошо бэшэ һү һааха уялга абанхайб. Тэрэ уялгаяа ябашье дүүргэхэмни лабтай. Юуб гэхэдэ, бидэндэ бүхы арга боломжонууд бии.

Мария Цыденова, һаалишан.

Түрүү арга үргэнөөр хэрэглэе

Би 1936 онһоо хойшо малажал дээрэ хүдэлмэрилнэб. 1939 ондо нютагай үүлтэрэй үнеэдэй гүүртын тугалшан байхадаа даaһан 33 тугалаа тобир тарганаар тэнжээжэ, 1940 ондо хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсааб. Мүн 1952—1953 онуудта симментальска үүлтэрэй 24 тугал 6 һаратай болоторынь һайнаар түлжүүлжэ, малшадта тушааһанай ба тэдэнэй амидын шэгнүүрые сүүдхэ соо дунда жэшээгээр 900 грамм нэмээһэнэй түлөө үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаа һэмби.

Бидэнэр хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлахын тулада ажалай түрүү арга дүршэлнүүдые хэрэглэдэг байнабди. Жэшээнь, манай фермын тугалшад тэдэнэй тоодо бишье, «Караваево» совхозой малшадай жэшээгээр түлигдэдэггүй байрада тугалнуудые гурбадахи жэлээ түлжүүлжэ байнабди. Энэ аргын һайн байһаниие бидэнэр ойлгообди.

Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэдээ тэдэниие һайса эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Тугалай һая гараад байхада 20 үдэрэй турша соо сүүдхэдээ 7 литр хүрэтэр һү уулганабди. 20 гара хоноод байхадань, машиндагдаһан һүн үгэлсэгдэнэ. Гадна, 100 грамм концентрат, 500 грамм корнеплод, мүн үбһэ дуран соонь эдюулнэбди. Ямар нэгэн тугалай муугаар эдеэлээ һаань, мэргэжэлтые асаржа, дары сагтань шалтагаанииень элирүүлдэг, зоотехнигэй заабаряар тэжээлэйнь рационииие һэлгэдэг байнабди.

Рационоор хараалагдаһан тэжээлые гансал эдюулээд байха бэшэ, харин малые, илангаяа тугалнуудые сэбэр агаарта ябуулха, саг соонь уһалха хэрэгтэй. Тиигээд концентрат ба корнеплодуудые гансата ехээр үгэнгүй, харин бага багаар, 3—4 дахин таһалжа эдюулхэдэ һайн байдаг.

Би зунай сагта тугалнуудаа бүхэли үдэр соо бэлшээри дээрэ ябуулдаг, тэндэнь концентрат, корнеплод гэхэ мэтын тэжээл абаашажа эдюулдэг байнаб. Гадна, Ягаан гэжэ горхондо абаашажа, тугалнуудаа угаадаг, оймуулдагбди. Үбэлэй сагта наратай дулаан үдэрэй болоходо тугалнуудаа газаагуур сэбэр агаарта ябуулнаб.

Һая гараһан тугалнуудые 5—6 хоног соо һаалишад өөһэдөө харууһалха ёһотой. Тиимэшье һаань, би хожом даажа абаха тугалаа гараһаань хойшо һахижа, харууһалалсажа байдагби.

Би багаһаа хойшо малда, илангаяа нарай түлдэ ехэ дуратай һэмби. Түлнүүдшье харууһалагдажа байһан хүндөө эжэлшэдэг юм. Тугалнуудые харууһалха талаар би зарим тэды дүй дүршэлтэй болобошье, үшөөл ойлгоогүй юумэнүүдни олон. Манай эндэ гурбан жэлэй зоотехническэ һуралсал үнгэргэгдэнэ. Би энээндэ эдэбхитэйгээр ябадагби. Ойлгогдоогүй юумээ гү, али ажалай талаар дуулаһан шэнэ юумээ мэргэжэлтэдһээ заатагүй һуража абадагби.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 25 тугал түлжүүлээ һэм. Тэдэнээ буруунууд болоторынь харууһалаад, заримыень «Заготживконтородо» худалдаһан байгаабди. Нүгөө заримыень колхоздоо үлөөжэ, үнеэд болгообди. Зоотехническэ түрүү аргаар тэнжээһэн тугалнуудни ашаг шэмэ ехээр үгэдэг, һайн бэетэй үнеэд болоо.

Мыдыгбал Старцева, тугалшан.

☆ ☆

Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхоздо тугалнууд түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэдэг болонхой. Энэ аргаар түлжүүлэгдэһэн тугалнууд тобир тарганууд ба томо мал болоно. Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ талаар тугалшан Дари Мункуева ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо. Мүнөө жэлдэ тэрэ 16 тугал тушаажа абаад, һайнаар түлжүүлжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тугалшан Дари Мункуева түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэжэ байһан тугалнуудайнгаа хажууда байна.

Б. Дымбрыловэй фото.

Элбэг тэжээл, һайн байра хэрэгтэй

Манай колхоз нютагай үүлтэрэй үнеэдэй нэгэ гүүртэдэ 1950 ондо һая гараһан тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түрүүшынхеэ тэнжээжэ үзэһэн байгаа. Иимэ байрада тэнжээгдэһэн тугалнууд дулаан байрада түлжүүлэгдэгшэдтэ орходоо һураггүй һайн бэетэй, хүйтэ абажа үбшэлдэггүй байба. Хэрбээ энэ гүүртэдэ урдань түлнүүд олоороо үхэдэг байгаа һаа, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэжэ эхилхэһээ хойшо гарзалхаяа болиһон байна.

Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада тэнжээхэ талаар энэ гүүртын һайн дүй дүршэл фермын бусад гүүртэнүүдэй малшад хэрэглэһэн байна. Мүнөө манай колхозой нютагай үүлтэрэй үнеэдэй бүхы гүүртэнүүдтэ тугалнууд түлигдэдэггүй байрануудта түлжүүлэгдэнэ.

1952 онһоо хойшо колхозой племенной фермын малшад тугалнуудаа хүйтэн байрада тэнжээжэ эхилээ. Энэ талаар Мыдыгбал Максаровна Старцева Долсон Раднаевна Раднаева хоёр ехэхэн шадабаритай болоо. Эдэ хоёр эрхим тугалшадай дүй дүршэлые колхозой бусад малшад шудална.

1954 ондо нүхэр Дараевагай хүтэлбэрилдэг нютагай үүлтэрэй үнеэдэй гүүртэдэ 6 һаалишад хүдэлмэрилөө һэн. Тэдэнэй табаниинь тугалнуудаа түлигдэдэггүй байрада тэнжээжэ, бултыень тобир тарганаар түлжүүлһэнэйнгээ түлөө нэмэлтэ түлбэри абаһан байха юм. Тиихэдэ, үшөө нэгэ гүүртэ дээрэ 58 үнеэн тугаллаад, тугалнуудынь бултадаа түлигдэдэггүй байрануудта тэнжээгдэжэ, нэгэшье толгой хоронгүйгөөр буруунууд болоо һэн.

Үнгэрһэн жэлдэ манай колхозой малшад 521 толгой нютагай үүлтэрэй, 43 толгой симментальска үүлтэрэй тугалнуудые түлигдэдэггүй байрануудта түлжүүлһэн байна. Мүнөө жэлдэ 650 толгой нютагай үүлтэрэй, 80 толгой симментальска үүлтэрэй тугал энэ аргаар түлжүүлэгдэхэ. Мүнөө нютагай үүлтэрэй фермэ дээрэ 30 гаран тугал, племенной фермэдэ 20-оод тугал түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэжэ байна.

Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрануудта һайнаар түлжүүлхын тулада нэн түрүүн тэдэниие һайн шанартай тэжээлээр хангаха хэрэгтэй. Манай колхоз тугалнуудай эдихэ тэжээлые бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг байна. Малай гүүртэнүүдэй байрладаг газарнуудта тугалнуудай эдихэ тэжээл түхэреэн жэл соо хүрэхөөр зөөгдэнхэй. Тугалнуудта ганса һайхан хяаг үбһэ эдюулдэг бэшэбди, мүн тэрэшэлэн концентрат, корнеплод, силос эдюулдэг, һү уулгадаг байнабди.

Энэ арга хэрэглэхын тула малай, илангаяа тугалай байрануудые һайнаар түхеэрхэ хэрэгтэй. Манай колхозой бүхы гүүртэнүүдтэ тугалай байранууд һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Эдэ байранууд соо һая гараһан тугалай ганса гансаараа байха клеткэнүүд бии, вентиляцинууд хэгдэнхэй. Племенной фермэ дээрэ тугалнууд типовой ёһоор баригдаһан, тёсо хушалтатай байра соо байдаг. Тэндэнь һаруул сэбэр, дэбисхэрынь һайн.

Мүнөө жэлдэ 95 толгой тугалай байрлаха нэгэ байра типовой ёһоор барихаар хараалнабди. Энэ байрада оруулагдаха 150 кубометр модон бэлэдхэгдээ. Гадна, Баруун Тамча, Абагын бууса ба Харгын хойто бэе гэжэ газарнуудтахи гүүртэнүүдэй тугалай байрануудые шэнэдхэн заһабарилхабди.

Бальжинима Самандуев, колхозой түрүүлэгшые малажалай талаар орлогшо.

Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ тухай

Үнеэдһээ ехэ һү һаажа, орон дотороо сууда гараһан «Караваево» совхозой малшад тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ аргые эхэ түрүүн хэрэглэжэ захалһан байна. Энэ арга мүнөө оронойолон колхозууд, совхозуудта амжалтатайгаар хэрэглэгдэдэг болоо. Тэрэ тоодо манайшье МТС-эй харьяа колхозууд энэ түрүү аргые хоёрдохи—гурбадахи жэлээ хэрэглэжэ байна. Энэ аргын үлүү һайн байһые гансашье бидэнэр, мэргэжэлтэд бэшэ, мүн малшад һайса ойлгожо абаа.

Нарай мал түлжүүлхэ гээшэ тиимэ хялбар хэрэг бэшэ. Малшад нарай малые һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалхаһаа гадна, бэеынь онсо илгаануудые һайса мэдэхэ хүнүүд байха ёһотой. Юуб гэхэдэ, малые нарай байхаһаань хойшо һайнаар, зүбөөр, нютагай эрхэ байдалда дадангаар түлжүүлхэ гээшэ ашаг шэмэ ехэтэй малнуудые үсхэбэрилгэдэ шиидхэхы удхашанартай гэжэ советскэ, зоотехническэ наука заана.

Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада байлгажа, элдэб тэжээл ехээр эдюулжэ, хүйтэниие тэсэмгэйгээр түлжүүлдэг болоһоной ашаар «Караваево» совхозойхид гансашье һү һаалгаар орон дотороо рекорд туйлаа бэшэ, мүн тугалай амидын шэгнүүр дээшэлүүлхэ талаар эрхим амжалта туйлаһан байна. Эндэ тугалнууд 6 һаратай болотороо амидын шэгнүүрые сүүдхэ бүхэндэ дунда зэргээр 920 граммаар нэмээжэ байдаг. Зургаа һаратай эрхим эрэ тугалнуудынь 216 килограмм, эмэ тугалнуудынь 195 килограмм болодог. Түрүүшынхеэ түрэхэ зарим гунжадынь тугаллахынгаа урда тээ 700 килограмм болодог байна.

Манай МТС-эй харьяата Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой тугалшан Мыдыгбал Максаровна Старцева тугалнуудые түлжүүлгэдээ һайн амжалта туйлана. Нүхэр Старцева 1952 онһоо хойшо тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ арга хэрэглэнэ. 1952 ондо 25 тугал тушаажа абаад, 6 һаратай болоторынь тус бүриинь амидын шэгнүүрые сүүдхэ соо дунда зэргээр 1050 граммаар нэмээжэ байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ 24 тугал хаража, 6 һаратай болоторынь толгой бүриинь амидын шэгнүүрые сүүдхэдээ 960 граммаар нэмээгээ. Мүнөө нүхэр Старцева түрүүшын 14 тугал тушаажа абаад, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлжэ байна.

Һая гараһан тугалнуудые таһалга соо удаан байлгахада бохёордожо, муу байдаг гэжэ Мыдыгбал Максаровна дүй дүршэл дээрэһээ элирүүлээ. Ингэжэ, таһалга соо удаан хаалгатай байһан тугал эдихэ юумэдэ дурагүй, һула бэетэй байдаг, тиимэһээ удаанаар томо болодог юм. Нүхэр Старцева һая гараһан тугалые таһалга соо хоёр—гурба хонуулаад, тугалнуудай бүлэг бүлэгөөрөө байдаг байра соо оруулдаг. Тэрэ байрануудынь уужам, тиимэһээ тугалнууд зосоогууранъ ходо ябажа байдаг.

Тугалай байра ариг сэбэр, дэбисхэрынь саг соогоо һэлгэгдэжэ, таһалганууд болон ханануудынь сагаадагдажа байдаг. Заримдаа шанга хүйтэнэй болоходо байра соонь 12—15 градус хүйтэн байдагшье һаань, тугалай хүлдэхэ, даараха ушар үзэгдөөгүй.

Мүн 6 һаратай болоторынь нэгэ тугалда 400 литр үбһэнэй шүүһэн уулгагдадаг. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой племенной фермынхид энэ жэлдэ тугал бүхэндөө 6 һаратай болоторынь 375 литр машиндагдаагүй һү, 800 литр машиндагдаһан һү, 75 килограмм концентрат, 335 килограмм корнеплод, 430 килограмм силос, 320 килограмм үбһэ эдюулхээр хараална. Энэ фермэдэ нэгэ тугал 6 һараһаа 9 һаратай болоторoo 90 килограмм машиндагдаһан һү, 80 килограмм концентрат, 540 килограмм корнеплод, 950 килограмм силос, 610 килограмм үбһэ эдинэ.

Түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэжэ байһан тугалнуудые нигэжэ һайнаар эдеэлүүлхэдэ түргөөр томо болодог, бодо мал болходоо ашаг шэмэ ехээр үгэдэг юм. Жэшээлхэдэ, шэнэ арга хэрэглэжэ эхилһэн түрүүшын жэлдэ түлигдэдэггүй байрала түлжүүлэгдэһэн 11 гунжад хоёртойдоо, хоёр хахадтайдаа 464 килограмм, зариманиинь 530 килограмм болоһон байна. Түрүүшынхеэ тугаллаһан гунжан сүүдхэдээ 11—14 килограмм һү үгэдэг.

Тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ талаар племенной фермын тугалшан Мыдыгбал Старцевагай дүй дүршэл колхозой һүнэйтоварна фермын гүүртэнүүдтэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Мүнөө Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой бүхы гүүртэнүүдтэ тугалнууд түлигдэдэггүй байрануудта түлжүүлэгдэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой 600-гаад тугал иимэ аргаар түлжүүлэгдээ.

Зүгөөр, энэ колхозой бүхы гүүртэнүүдтэ тугалай түлигдэдэггүй типовой байрануудай дутуу дээрэһээ малай байранууд соо дулаалагдаһан таһалганууд баригдана.

Тугалнуудаа түлигдэдэггүй байрада зоотехническэ заабариин ёһоор түлжүүлхын тулада Хрущевой нэрэмжэтэ колхозойхид саашадаа тугалай типовой байрануудые олоор бариха ёһотой.

Гэхэ зуура, манай МТС-эй харьяата колхозуудта тугалнуудай үбшэлхэ, гарзалха ушар үшөөл олоор үзэгдэнэ. Энэ ушар юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, зарим гүүртын малшад тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ зоотехническэ заабариие наринаар сахинагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо абтаһан бүхы тугалнуудай 17 процентнь, Калининай нэрэмжэтэ колхододо—10 процентнь гарзалһан байна. Гэхэтэй хамта, республикын суута тугалшан Мыдыгбал Старцевагай дүй дүршэл дээрэһээ харахада түлигдэдэггүй байрада һайнаар ба зүбөөр эдеэлүүлэгдэжэ, харууһалагдажа түлжүүлэгдэһэн тугалнууд үбшэлдэгшьегүй байна бшуу. Нүхэр Старцева тугалшанаар хүдэлмэрилжэ эхилһэнһээ хойшо хамта 205 тугал гарзагүйгөөр түлжүүлжэ, колхоздоо тушааһан байна. Тэдэнэй олониинь республикын колхозуудта худалдагдажа, олзо доход ехээр абтаа.

Саашадаа манай МТС-эй харьяата колхозууд залуу мал түлжүүлгын түрүү аргануудые бүри үргэнөөр хэрэглэдэг болохо юм. Илангаяа тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ энэ түрүү аргые зүбөөр хэрэглэдэг болохын түлөө тэмсэхэ байнабди. Энэ аргын үлүү һайн байһые, саашадаа үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой байһыень бидэнэр һайнаар ойлгонобди. Энэ аргаар түлжүүлэгдэһэн тугалнууд түлигдэдэг байрануудта түлжүүлэгдэһэндэ орходоо юугээрээ һайн байнаб гэхэдэ, түргөөр томо болодог, хүйтэндэ тэсэмгэй, ашаг шэмэ ехэтэй мал болодог. Манай зарим түрүү гүүртэнүүдэй, тугалшадай дүй дүршэл дээрэһээ харахада, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэһэн тугалнууд элдэб тэжээл ехээр эдидэг, үбшэндэ дайрагдадаггүй байна. «Һү үгэдэг малай үүлтэр һайжаруулга» гэһэн ном соогоо эрдэмтэ С. И. Штейман тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ тухай ингэжэ бэшэнэ: «Тугалай түлжэлгэ ба тэдэниие ашаг шэмэ ехэтэй мал болголго хадаа илангаяа томо боложо байха үедэнь ямараар эдеэлүүлһэнһээ ехээр дулдыдадаг. Зүгөөр, һайнаар эдеэлүүлжэ байхадаа тугалнуудые гансашье түргөөр томо болгоно бэшэ, мүн багаһаань хойшо элдэб тэжээл ехээр эдюулжэ, тэрэниинь шэнгээлгэжэ һурганабди».

Энэ жэлдэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэдэй гүүртэдэ тугалнууд түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэжэ байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэдэ 50 тугалай байха түлигдэдэггүй типовой байра баригдажа дүүрэө. Тэрэ байра соо тугалнууд шэнэ аргаар түлжүүлэгдэхэ юм.

Колхозуудайнгаа һүнэй-товарна бүхы фермэнүүд болон гүүртэнүүдтэ тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ аргые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотойбди.

Б. ФОМИН, Сэлэнгымын МТС-эй главна зоотехник.

„Улаан Тори“ колхоздо

КОМСОМОЛЕЦУУДАЙ ЭДЭБХИ

Колхоз энэ жэлдэ малай типовой байрануудые, силосэ башниинуудые олоор барихаар хараалаад, мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

Һаяхан эндэ комсомольско-залуушуулай воскресник эмхидхэгдээ. Воскреснигтэ хабаадалсаһан 70 гаран комсомолецууд ба залуушуул ойдо гаража, хонинoй типовой байрын барилгада хэрэглэгдэхэ модо бэлдэһэн байха юм. Тэдэнэр бэлдэһэн модоёо барилгын газарта машинаар зөөжэ асараа. Мүн телефоной ба электрын утаһа татаха 200 гаран столбнуудые бэлдэлсээ.

Воскреснигтэ хабаадалсаһан комсомолецууд нүхэд Б. Жалсанов, Е-Б. Цыренжапов, О. Буянтуев болон бусад һайнаар хүдэлмэрилөө.

Колхозой комсомольско эхин организаци хабар болотор үшөө 5 иимэ воскреснигүүдые эмхидхэхэ гэжэ шиидэнхэй.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ ЭРИЛТЭ ХАРЮУЛАГДАХАНЬ

Радиоузелтай, телефонно коммутатортай болохо гэжэ колхознигууд хамтынгаа суглаан дээрэ шиидэбэ. Колхозой правлени колхознигуудай дура зоригые бэелүүлэн, Торниин хэлхеэ холбооной конторотой хэлсээ батлаба. Тэрэнэй ёһоор хэлхеэ холбоонойхид һаяар 30 точкотой телефонно коммутатор тодхожо захалханъ.

Мүн радиоузел баригдажа эхилхэ юм. Тэрэнь 200 точкотой байха. 15 гаран фермэнүүд ба гүүртэнүүд, колхознигуудай бүхы гэрнүүд радиотой болгогдохо байна.

КУЛЬТУРНА БАЙДАЛТАЙ БОЛОНО

Жэл ерэхэ бүри колхознигууд-уншагшадай тоо олошорно. Энэ жэлдэ колхознигууд нютагай ба центральна газетэ, журналнуудые хамта дээрэ 7 мянган түхэригтэ захяад, уншажа байна. Гадна, колхоз малай гүүртэнүүдтэ, тариаанажалай бригадануудта зорюулан, 30 ондоо газетэ, журналнуудые абана.

Һүүлэй үедэ колхозой клубай хүдэлмэри нилээд һайжаруулагдаа. Клубые даагша нүхэр Цыренов клубайнгаа хүдэлмэридэ эдэбхитэдые—комсомолецууд болон залуушуулые шадамараар элсүүлнэ. Тэдэнэй хүсөөр колхознигуудай дунда газетэ уншалга үнгэргэгдэнэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдана. Мүн клубай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружок мүнөө шэнэ концерт бэлдэжэ байна.

Колхозой правлени «Родина» гэжэ 7 радиоприёмник абажа, малай холын гүүртэнүүд ба фермэнүүдтэ тодхоо.

Энэ колхозой гэшүүд сүлөөтэй сагаа ашагтай һайнаар, культурнаар үнгэргэдэг болоо.

Д. Дашибылов.
Торнин аймаг.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Курумканай аймагай Курумкан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Д. Б. Бадмаева 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Кяхта городой гэрэй эзэн эхэнэр П. П. Красикова найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 8 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Курумканай аймагай Курумкан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр О. Д. Очирова, Хориин аймагай Тарбагатай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр П. А. Болонева, Прибайкальска аймагай Ильинка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр У. И. Разуваева ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 10 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 30 хүн шагнагдаһан байна.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 14. (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй заседани мүнөөдэр болоо. Соведэй даб дээрэ хэлсэхэ зүйлдэ Тайванай ба Хитадай бусад аралнуудай районһоо Хитадай Арадай Республикада эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгануудые Америкын Холбоото Штадуудай хэдэг тухай СССР-эй делегациин дурадхаһан асуудал оруулагдахаар табигдана. Тэрэшэлэн «Хитад шадарай зарим аралнуудай райондохи дайнай ябуулганууд тушаа» Шэнэ Зеландиин делегациин дурадхал даб дээрэ зүбшэхэ зүйлдэ оруулхаар табигдана. Энэ дурадхал хадаа үнэндөө КНР-эй дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй будүүлигээр хамааралсалгые далдалха гэһэн зорилготой юм.

Даб дээрэ зүбшэхэ зүйлые баталалгын үедэ Шэнэ Зеландиин делегациин дурадхалые зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые арсажа СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Соболев голосовалһан байна. Арсажа голосовалһанаа тайлбарилхадаа, Соболев иигэжэ хэлээ. Дальна Востогтохи харилсаануудые хурсадуулһан, дайнай аюул тохёолдуулһан тэдэ шалтагаануудта шэнэзеландска дурадхал хамаадахагүй байна. Хитадай эрье шадарай үсөөхэн аралнуудай оршондо буудалдаа зогсоохо тухай энэ дурадхал соо хэлэгдэнэ. Тиихэдэ Аюулгүйн Совет хадаа тон шухала асуудалые — Дальна Востогто түгшүүрилэй тохёолдолгын шалтагаануудые зайсуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ ёһотой байна бшуу.

Удаань голосовани болоо. Шэнэ Зеландиин дурадхалые зүбшэхэ зүйлдэ оруулхын түлөө 9 голос үгтөө. Нэгэ голос (СССР) буруушаажа үгтэһэн байна. Тиихэдэ гоминдановец һаналаа баряа. Советскэ Союзай дурадхалые зүбшэхэ зүйлдэ оруулхын түлөө 10 голос үгтөө. Гоминдановец һаналаа баряа.

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 15. (ТАСС). Үсэгэлдэр зүбшэхэ зүйлэй баталагдаһанай һүүлээр, Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ шэнэзеландска делегат Мунро түрүүлжэ үгэ хэлээ. Шэнэ Зеландиин дурадхалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсахаһаа КНР-эй правительствын арсаһантай дашарамдуулан «гүнзэгы ехээр гэмшэжэ байһанаа» тэрэ элишэлэн мэдүүлээ. Зүгөөр, Тайванай ба Хитадай бусад аралнуудай районда тохёолдоһон түгшүүрилые гуримшуулха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэһээ КНР-эй правительствын арсаагүй, харин Тайванай районда тохёолдоһон түгшүүрилэй бодото шалтагаануудые зайсуулха зорилгоор советскэ делегациин дурадхаһан пунктые зүбшэн хэлсэлгэдэ Аюулгүйн Соведтэ хуулита һуурияа эзэлээд байхадаа хабаадалсахаар бэлэн байһан тухайнь Мунро анир гараагүй.

КНР-эй харюу мини «урмые таһалба» гэжэ американска делегат Лодж мүн лэ мэдүүлээ. Тиихэдээ, КНР-тэ эсэргүүгээр США-гэй зүгһөө хэгдэдэг ээрхэг түримхэй аашануудые «өөрыгөө хамгаалха» зорилготой юм, харин шэнэзеландска дурадхал «эб найрамдалые хүсэһэн» дурадхал болоно гэһэн хэбэртэйгээр харуулхые тэрэ оролдоо.

Шэнэзеландска дурадхал Хитадай эрье шадарай аралнуудай оршондо байлдаа зогсоолгодо «зүб ба таарамжатай зам» нээжэ үгэнэ гэһэн хэбэртэйгээр хэлэхэ зуураа, Англиин түлөөлэгшэ Диксон энэ дурадхалые дэмжэнэб гэжэ мэдүүлээ. КНР-эй правительствын үгэһэн харюу тушаа «гэмшэхэ» зуураа, Англи хадаа бусад гүрэнүүдтэй зүбшэл хэхээр ба тус асуудалые гуримшуулхын тулада ямаршье таатай дурадхалые хаража үзэхөөр бэлэн байна гэжэ Диксон хэлээ. Шэнэзеландска асуудалые Аюулгүйн Соведтэ яаралтайгаар хаража үзэһэнэй хэрэг байхагүй, КНР-эй правительствын харюуе зүбшэн хэлсэлгэ заседаниин зорилго болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Шэнэзеландска асуудалые зүбшэн хэлсэлгые саг зуура хойшолуулха гэжэ англиийска делегат дурадхаа.

Диксонэй дурадхалые дэмжэхэ зуураа, Хитадай эрье шадарай аралнуудай районда тохёолдоһон байдалые Аюулгүйн Совет хэрэгсээнгүй гаража шадахагүй байна гэжэ Францын түлөөлэгшэ хэлээ. Хитадай зарим аралнуудһаа чанкайшистнуудай «гаража ошоһондо» хананги байһанаа элишэлэн мэдүүлхэ зуураа, энэ «гаража ошолгодо» американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хабаадалсаһаниинь «таатай» байгаа гэһэн хэбэртэйгээр тэрэ хэлэһэн байна. Тээд американска флодой хэдэг ябуулгануудай КНР-эй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаһан ябадал байһаниинь мэдээжэ бшуу. Шэнэзеландска дурадхалые Аюулгүйн Соведэй зүбшэхэ зүйлдэ үлөөлгые зүбшөөхэ зуураа, Тайвань тухай ба Хитадай бусад аралнууд тухай асуудалые шиидхэхын тулада бусад аргануудые, тусхайлбал — «заншалта дипломатическа хэлсээнүүдые» хэрэглэбэл һайн байгаа гэжэ тооложо байһан тухайгаа французска делегат элишэлэн мэдүүлээ.

Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. А. Соболев шэнэзеландска дурадхалай зорилго ба удхыень элишэлэн харуулһан, мүн Аюулгүйн Соведтэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсахаһаа КНР-эй ямар шалтагаанаар арсаһыень тайлбарилһан байна. КНР-тэ эсэргүүгээр США-гэй хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгануудһаа шалтагаалан Тайванай ба Хитадай бусад аралнуудай оршондо уласхоорондын түгшүүрилэй хурсадаһан тухай дэлгэрэнгыгээр тогтохо зуураа, Хитадай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гэй хамааралсалгые зогсоохо, ООН-до хуулита һуурияа КНР-эй мүнөө хүрэтэр эзэлхэ аргагүй байһан тониьсе таарамжагүй ябадалые усадхаха хэмжээнүүдые Аюулгүйн Соведэй зоримгойгоор абаагүй һаа, Дальна Востогто түгшүүрилые һуларуулха, мүн уласхоорондын эб найрамдалда ба аюулгүй байдалда энэ районда тохёолдоод байһан гай түбэгые зайсуулха аргагүй гэжэ А. А. Соболев мэдүүлээ.

Шэнэзеландска дурадхалай Дальна Востогтохи бодото байдалда хамаадахагүй, имагтал Тайванай ба Хитадай бусад аралнуудай оршондо тохёолдоһон уласхоорондын түгшүүрилые далдалха зорилготой байһан дээрэһээнь, зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктые — «Тайванай ба Хитадай бусад аралнуудай районһоо Хитадай Арадай Республикада эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгануудай США-гэй зүгһөө хэгдэдэг тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ гэһэн шиидхэбэри Аюулгүйн Совет гаргаха ёһотой гээд советскэ түлөөлэгшэ дурадхаа. Советскэ Союзай дурадхалые зүбшэн хэлсэлгэ Дальна Востогто дайнай аюул бии болгоһон шалтагаануудые зайсуулха бодото хэмжээнүүдые абаха арга олгохо байна гэжэ Соболев онсо тэмдэглээ. Соведэй заседани дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгые хойшолуулха гэһэн дурадхал хадаа үнэндөө Аюулгүйн Соведтэ ямаршье хэмжээ абхуулхагүй гэһэн удхатай гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ заагаа.

США-гэй түлөөлэгшэ Лодж хадаа өөрынгөө заншалта болоһон арга методуудые хэрэглэн, советскэ түлөөлэгшын хэлэһэн бүхы үгэнь «юрын пропаганда» болоно гэжэ мэдүүлээ.

Лоджын һүүлээр, Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Белаунде үгэ хэлэхэдээ советскэ делегациин оруулһан пунктые зүбшэн хэлсэлгэ эхилхэ тухай советскэ дурадхал «зүбшэхэ зүйлдэ хамааданагүй», энэ хадаа шэнэзеландска дурадхалые түрүүн зүбшэн хэлсэхэ тухай урда тээнь абтаһан шиидхэбэрние дахин хаража үзэлгэдэ шэглүүлэгдэнхэй гэһэн хэбэртэйгээр харуулха гэжэ оролдоо.

Энээнтэй дашарамдуулан СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Соболев үгэ хэлэхэдээ, Шэнэ Зеландиин дурадхаһан асуудалые түрүүн хаража үзэхэ тухай Аюулгүйн Соведэй гаргаһан шиидхэбэрние дахин хаража үзэхые эрилэгүйб гэжэ онсо тэмдэглээ. Советскэ делегаци хадаа Советскэ Союзай табиһан асуудалые хаража үзэлгэ эхилхые дурадхана, юуб гэхэдэ, шэнэзеландска асуудалые зүбшэн хэлсэлгын дүүрэһэн тухай баруун оронуудай делегацинуудай хэлэһэн үгэ гэршэлнэ гэжэ Соболев хэлээ.

Манай делегациин дурадхалые хаража үзэлгэ дүүрээдүй, тиимэһээ Советскэ Союзай дурадхалые зүбшэн хэлсэлгые эхилхэ аргагүй гэжэ Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ ехэ тэбэдэжэ мэдүүлһэн байна.

Үнэндөө Аюулгүйн Соведэй юуншье хэнгүй байжал байхыень Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ дурадхана гээшэ гэжэ энээнтэй дашарамдуулан Соболев үшөө дахин онсо тэмдэглээ. Юуншье хэнгүй байлга иимэ шухала асуудалые зүндөө шиидхэжэ шадахагүй байна. Зүбшэхэ зүйлэй ээлжээтэ пунктые — «Тайванай ба Хитадай бусад аралнуудай районһоо Хитадай Арадай Республикада эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгануудай США-гэй зүгһөө хэгдэдэг тухай» асуудал хаража үзэлгые Аюулгүйн Соведэй эхилхые Соболев баадхаа. Өөрынгөө дурадхалые голосованида табихые СССР-эй түлөөлэгшэ эриһэн байна.

КНР-тэ эсэргүү американска ээрхэг түримхэй ябуулганууд тухай асуудалые хаража үзэлгые Соведэй эхилхэ тухай Соболевой дурадхалые американска ба английска делегацинуудаар толгойлогдодог Соведтэхи олонхид буруушааһан байна.

Тиигээд заседани хаагдаа.

Парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүүсэлгэ

Европын ажалшадта профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин хандалга

ВЕНА, февралиин 15. (ТАСС). Европын ажалшадта профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин хандалгые хэблэлдэ толилхын тулада ВФП-гэй секретариат дамжуулба. Хандалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Европын ажалша эрэгтэйшүүл ба эхэнэрнүүд! 1955 оной мартын 10-най үдэрые парижска хэлсээнүүдтэ ба германска милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэхэ уласхоорондын үдэр болгохые, Европын ажалшадай эдэбхитэйгээр һаналаа нэгэдэлгын, тэдэнэй Германиин ажалшадтай талархалгын үдэр болгохые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци политическэ үзэл бодолһоотнай, ямар профсоюзда хабаададагһаатнай хамаагүйгөөр таанадые бултыстнай уряална, таанадай профсоюзна бүхы организацинуудые уряална.

Гитлеровскэ генералнуудта—сэрэгэй гэмтэдтэ парижска хэлсээнүүдээр хараалагдаһанай ёһоор атомна зэбсэг үгэлгэ хүн түрэлтэндэ эсэргүүгээр хэгдэһэн гэмтэ ябадал болохо байна гэжэ профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци мэдүүлнэ. Парижска хэлсээнүүдэй уршагаар юумэнэй дуталга улам ехэ болохо, антидемократическа мүрдэлгэ хэһээлгэ бүри шангадаха байна. Эдэ хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилээ һаань, сэрэгэй бюджедүүд ехэ болгогдохо, ажалшадһаа татагдадаг налогууд нэмэхэ ба ажалшадые мүлжэлгэ бүри шангадаха байна. Тиимэ болохолоороо, яаралтайгаар зэбсэглэлгын уршагаар имагтал жиирэй хүнүүд ядаралда орохо, тиихэдэ буу зэбсэгээр аралжаа наймаа хэгшэд тэдэнэй хүзүүн дээрэ һуужа, ашаг олзо олохо болоно.

Европын ажалша эрэгтэйшүүл ба эхэнэрнүүд!

Парижска хэлсээнүүд үшөө эсэслэн баталагдаагүй, Баруун Германии дахяад зэбсэглэгдээгүй байна. Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн бү баталуулагты. Танай хуби заяан өөһэдыштнай гарта байна. Германска вермахтые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн бүхы Европодо хүсэтэ тэмсэл хэжэ байһан үргэн олониитэ ажалшадые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци халуунаар амаршална. Немецкэ ажалшад өөһэдынгөө харюусалгые хүсэдөөр мэдэрэн, Баруун Германиие дахяад зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэнэ. Тэдэнтэй Европын ажалшад һаналаа нэгэдхэ бээз гэжэ найдажа байһан тухайгаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци элишэлэн мэдүүлнэ.

Европын бүхы ажалша эрэгтэйшүүл ба эхэнэрнүүд бата нэгэдэлээр нэгэдэн суглаануудые, митингнүүдые эмхидхэжэ, бэшэгүүдые эльгээжэ, олон зоной хабаадалгатай демонстрацинуудые хэжэ Баруун Германиие дахяад зэбсэглэхэ түсэбүүдые таһалдуулхаар шууд сэхэ шиидэнги байһанаа 1955 оной мартын 10-да элишэлэн мэдүүлхэ байна.

Энэ уласхоорондын үдэр амжалтатайгаар үнгэргэлгые хангахыетнай таанадые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци уряална. Энэ үдэрые үнгэргэлгэ эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөе шангадхаха хэрэгтэ шухала нэмэри болохо ба атомна дай һүжэрөөгшэдтэ эсэргүү, аюулгүй байдалые хамтаараа сахихын түлөө, буу зэбсэг хуряалгын ба эб найрамдалай түлөө кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ туһалха байна.

Индиин премьер-министр Неругэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, февралиин 14. (ТАСС). Делиин радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Индиин премьер-министр Неру мүнөөдэр Лондонһоо Индидэ ниидэн ерээ. Тэрэ хадаа аэродром дээрэ корреспондентнүүдтэ иигэжэ мэдүүлээ. Формоза (Тайвань. **Ред.**) тухай асуудалаар уласхоорондын зүблөө зарлахые Советскэ Союз дурадхаа. Иимэ зүблөө зарлабал һайн байгаа. Иимэ зүблөөн һаяар гү, али хожомшье һаа зарлагдаха ёһотой.

Тайвань тухай асуудалые ООН-һоо гадуур хаража үзэхэдэ таатай гээшэ гү гэһэн асуудалда харюусаха зуураа, энэ асуудалые ООН-до хаража үзэлгэдэ һаад болодог зүйлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, Хитад энэ организацида түлөөлэгдөөгүй байна гэжэ Неру мэдүүлээ.

Уласхоорондын конференцинүүд тухай асуудалаар тогтон хэлэхэ зуураа, Женевскэ зүблөөнэй урагшатай байһан дээрэһээ иимэ конференцинүүдые зарлабал мүнөө таатайда тоолоноб гэжэ Неру мэдүүлээ.

Пхеньянай барилга

ПХЕНЬЯН, февралиин 15. (ТАСС). Пхеньяниие һэргээн бодхоохо ба шэнэдхэн байгуулха талаар комиссиин тогтоолые корейскэ газетэнүүд тунхаглаа. Энэ тогтоолдо тус комиссиин түрүүлэгшэ маршал Ким Ир Сен гар табиһан байна. 1954 ондо ороной арадай ажахын ниитэ дээрээ хүгжөөн дэбжээгдэхэтэй хамта, столица түргэнөөр һэргээн бодхоогдодог байгаа гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Японско империалистнуудай колониальна дарлалтаһаа оронойнгоо сүлөөлэгдэһөөр 10 жэлэй ойе корейскэ арад 1955 оной августын 15-да тэмдэглэхэ байна. Корейскэ арадай национальна һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан городые бариха талаар ехэ хүдэлмэри саашадань бэелүүлхэ гэжэ Пхеньяниие һэргээн бодхоолгын ба шэнэдхэн байгуулгын комисси шиидхээ. 245 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра мүнөө жэлдэ баригдаха юм.

Корейн сүлөөлэгдэһэн үдэр хүрэтэр 5 дабхар гостиницын, хоёр поликлиникын, арадай Верховно суглаанай байшангай, Наукануудай академиин, 8 һургуули ба техникумэй барилга дүүргэгдэхэ байна. Тогтоолоор хараалагдаһанай ёһоор Пхеньянска вокзалай байшангай, центральна кинотеатрын һууринууд табигдаха, тэрэшэлэн Ким Чагай нэрэмжэтэ политехническэ институдай, хоёр миллион номтой байха ба 300 хүнэй һууритай уншалгын залтай научна библиотекын, центральна телефонно станциин байшангууд ба бусадай барилганууд нилээд түргэдхэгдэхэ байна.

Городой промышленностиие саашадань хүгжөөлгэ тогтоолоор мүн лэ хараалагдана. Утаһа ээрэдэг 60 мянган машинатай Пхеньянска текстильнэ фабрикын ба утаһа ээрэдэг фабрикын, тэрэшэлэн мяханай комбинадай, текстильнэ машинануудай заводой ба компрессорнуудай заводой барилганууд августын 15 хүрэтэр дүүргэгдэхэ юм.

Моранбон, Хэбансан ба Чанквансан паркнуудта 20 мянган модон һуулгагдаһан байна.

Тайванай оршондо тохёолдоһон байдалтай дашарамдуулан конференци зарлахын түлөө

ДЖАКАРТА, февралиин 14. (ТАСС). Индонезийскэ парламентын гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ Мунсай мэдүүлгые Антара агентство дамжуулаа. Тайванай оршондо тохёолдоһон байдалтай дашарамдуулан конференци зарлаха тухай СССР-эй дурадхалые тэрэ һайшааһан байна. «Энэ хадаа таатай һайн һанамжа болоно» гэжэ Мунс мэдүүлээ.

Тайванай оршондо тохёолдоһон байдал тухай асуудалые Индонезиин правительство февралиин 17-до зүбшэн хэлсэхэ юм гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Францидахи правительственна кризис

ПАРИЖ, февралиин 15. (ТАСС). Социалист Кристиан Пино правительство байгуулха ямар арга боломжо бииб гэжэ элирхэйлхын тулада политическэ ажал-ябуулагшадтай хэлсээ хэжэ үргэлжэлһөөр.

Пиногой өөрынь хэһэн мэдүүлгын ёһоор правительстводамни оролсыт гэжэ Мендес-Франсын дурадхажа байһан үедэ —үнгэрэгшэ жэлэй ноябрьда—социалистическэ партиин Сюренэдэ болоһон съездын һайшааһан пунктнууд гол түлэб тэрэнэй программадаороно. «Социальна үнэн зүб ёһо гурим» тогтоохо, «экономическа хүгжэлтэ» туйлаха, «налогой талаар таатай һайн реформо» хэхэ, Хойто Африкада «реформо» хэхэ гэхэ мэтэ тухай хооһон үгэнүүд «Сюренскэ программа» соо хэлэгдэһэн байха юм. Тиихэдэ, парижска хэлсээнүүд тухай энэ программа соо нэгэшье үгэ хэлэгдээгүй байха юм. Гэхэ зуура, олонхи депутадууд-социалистнуудай партиин хүтэлбэрилхы комитедтэй хамта парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталхые оролдодог байһаниинь мэдээжэ юм.

Мүнөөдөө «бээ баринги» байха гэһэн хараа бодол баримталдаг парламентын партийна группануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй мүнөөдэр Кристиан Пино хэлсээ хэхэ байна. Тээд эдэ группануудай дунда Пиногой кандидатурын ехээр һайшаагдаагүй байһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энээн дээрэһээл, правительство байгуулха тухай дурадхалдань президентдэ эсэсэй харюу үгэлгые үглөөдэр болотор баһа нэгэ дахин хойшолуулха гэжэ социалистическэ партиһаа кандидат Пино шиидэһэн байгаа ёһотой.

Францидахи правительственна кризисэй удаан саг соо үргэлжэлгэ парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталгада муугаар нүлөөлжэ болохо гэжэ Баруун Германиин зонхилхы нюурнуудай түбэгшөөнги байһан тухай «Фигаро» газетын боннско корреспондент мэдээсэнэ.

Малшадта наймаатай ошоно

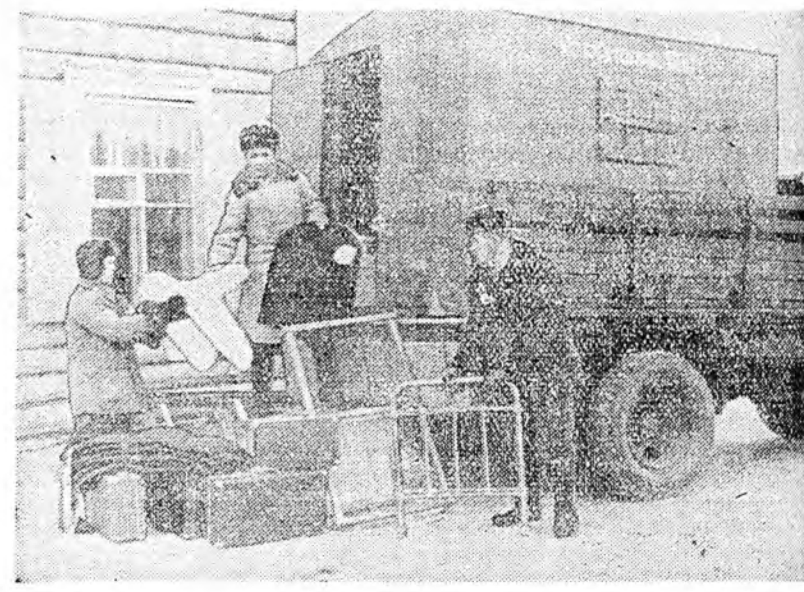

Малшадые байра дээрэнь худалдаа наймаагаар саг үргэлжэ хангажа байхын тула Хориин аймпотребсоюз нүүдэл автолавка эмхидхээ. Тус автолавкые даагша Еши Дашиевич Норбоев хүдэлмэридөө оролдосотой һайнаар хандана. Тэрэ хадаа малай үбэлжэлгын эхилхэһээ хойшо аймагай колхозуудай малай 271 гүүртэ болон отарануудаар ябажа, 213 мянган түхэригэй эд бараа малшадта худалдаһан байна. Жэшээлхэдэ, пружинатай 7 оро, һүнэй 12 машина, оёдолой 2 машина, 2 радиоприёмник, 210 катанка, 80 паар сабхи, хүбэнтэй 110 паар үмдэ ба телогрейкэ, мүн пальто, костюм ба бусад олон зүйлэй эд бараа худалдаа. Гадна, эдеэ хоолой зүйл ехээр худалдаһан байна.

Нүхэр Норбоев табиһан графигайнгаа ёһоор малшадай гүүртэнүүдээр ябадаг, эгээл холын гүүртэнүүдтэ уридшалан ошодог байна, мүн худалдан абагшадай эрилтэнүүдые бэшэдэг дэбтэртэй ябадаг. Малшадай захиһан юумыень бэшэжэ абаад, хоёрдохёо ерэхэдээ эрхэбэнэ асаржа үгэдэг заншалтай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автолавкын наймаалагша Еши Дашиевич Норбоев холын колхозуудай малшадта гарахын урда тэ райсоюзай складһаа эд бараа абажа байна.

Ц. Дандаровай
Ф. Агильдинай
фото ба текст.

Газетэ, журналнууд олоор захигдаба

1955 ондо газетэ, журналнуудые захилга республика дотор урда жэлэйхидэ орходоо эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Илангаяа колхозингууд, механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй дунда яһала олон газетэ, журналнууд тараагдаһан байна.

Нютагуудтахи партийна организацинуудай ба хүдөөгэй эдэбхитэдэй туһаламжаар газетэ, журналнуудай удхашанар тухай ойлгуулламжын хүдэлмэри ажалшадай дунда үргэнөөр ябуулагдаһан байна. Ушар иимэһээ газетэ, журнал тараалгын кампани олонхи нютагуудта муу бэшээр үнгэрөө. Жэшээнь, Заиграйн аймагай (хэлхеэ-холбооной конторын начальник нүхэр Ларкин, хэблэл тараалгые эмхидхэгшэ нүхэр Тютрин) колхозингууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд нёдондонойхидоо оробол, газетэ, журналнуудые хоёр дахин шахуу олоор захиһан байна. Тельманэй, Димитровэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай айл бүхэниинь газетэ захиһан байха юм.

Сэлэнгын аймагта (хэлхеэ-холбооной конторын начальник нүхэр Беликов, хэблэл тараалгые эмхидхэгшэ нүхэр Гуржапов) газетэ, журналнуудые тараалга мүн лэ эмхитэй һайнаар үнгэргөө. Жэшээнь, тус аймагай гансахан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 250 хэһэг республиканска болон аймагай, 170 хэһэг центральна газетэнүүдые абадаг болонхой.

Мүн тэрэшэлэн Түнхэнэй (хэлхеэ-холбооной конторын начальник нүхэр Юзеев), Байкало-Кударын (конторын начальник нүхэр Попов), Кударын (конторын начальник нүхэр Ипатоев) болон бусад аймагуудай ажалшад газетэ, журналнуудые хилгада эдэбхитэйгээр хабладалаа.

Тиихэдэ, хэлхеэ-холбооной олон хүдэлмэрилэгшэд газетэ, журналнуудые тараалгын үедэ оролдосотой һайнаар ажаллажа, түсэбөө уридшалан дүүргэһэн байна. Тэдэнэй тоодо Хэжэнгын аймагай Чесанай хэлхеэ-холбооной таһагые даагша нүхэр Бодиев, Сэлэнгын МТС-тэй хэлхеэ-холбооной таһагые даагша нүхэр Афанасьев, Түнхэнэй аймагай Зүүн-Мүрэнэй хэлхеэ-холбооной таһагые даагша нүхэр Демин болон бусад олон нүхэд оролсоно.

Улан-Удэ городто газетэ, журналнуудые тараалга юрэнхыдөө муу бэшээр үнгэрөө. № 7 хэлхеэ-холбооной таһаг (даагшань нүхэр Симникова), № 9 хэлхеэ-холбооной таһаг (даагшань нүхэр Фомина), № 2 хэлхеэ-холбооной таһаг (даагшань нүхэр Самойлова) энэ ажалда илангаяа шалгарһан байна.

Гэбэшье, хэблэл тараалгын талаар дутагдалнууд үшөөл ехэ. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд өөрынгөө мэргэжэлээр газетэ, журналнуудые үсөөнөөр захина. Зарим ушарнуудта газетэ, журналнууд болзортоо уншагшадта хүргэгдэхэгүй байна.

Мүнөө үедэ захигдаад байһан газетэ, журналнуудай тоос жэлэй эсэс хүрэтэр үсөөрүүлхэгүйн тула хэлхеэ-холбооной хүдэлмэрилэгшэд оролдохо зэргэтэй.

П. Разницын.

Литературна вечер болобо

Республиканска бурят дунда һургуулида һаяхан литературна вечер үнгэргэгдэбэ. Ородой агуу ехэ поэт А. С. Пушкинай наһа бараһаар 118 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ вечерые 10-дахи «А» классай һурагшад бэлэдхэһэн байна.

Вечерэй эхиндэ Пушкинай зохёолнууд тухай һонирхолтой элидхэл хэгдэбэ. Һүүлээрнь тус классай һурагшад концерт харуулба. Концертын программа дотор агуу ехэ поэдэй бэшэһэн зохёолнуудһаа отрывкагууд оруулагдаба.

Энэ вечерые эмхидхэлгэдэ БМАССР-эй габьяата артист Вампилов ехэ туһа хүргэһэн байна.

Д. Цыремпилов.

Оролдосотой ажалайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри абана

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малшад 1954 ондо оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилжэ, яһала һайн амжалтануудые туйлаа.

Ажахын жэлэй дүнгүүдэй ёһоор олохон малшадта нэмэлтэ түлбэри үгтэбэ. Жэшээлхэдэ, хонишон Цыбикова 9, Т. Цыренжапов — хони, малшад Намжилов, Ванчиков гэгшэд нэгэ тугал абаһан байна.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«Оперо ба баледэй театрта — «Оперо ба баледэй солистнуудай концерт» (21 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Герои Шипки» (10 ч. 30 м., 15 ч. ба 19 ч. 30 м.), «Дороги жизни» (13 ч., 17 ч. 30 м., 22 ч.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 35-11, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00381. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 735